

Kaina
5
centai

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located in
all principle Cities of the United States
SANDARA
3331 So. Halsted St., Chicago
Tel. Boulevard 0406

METAI XVI 3331 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Penktadienis, Rugpiūtis-Aug. 16 d., 1929.

373 Kensington Ave

No. 33.

Prancuzai Apleidžia Vokiečiu Kraštą

Karuomene Tuojaus Bus Ištraukta

Rhineland bus laisvas apie rugsėjo pradžią.

HAAGA. — Tarptautinė valstybių konferencijoje, kuri čia tęsiasi jau kelintą dieną. Prancuzija pagaliaus sutiko apleisti okupuotą Vokietijos dalį.

Sis įvykis skaitomas Anglijos darbo valdžios laimėjimu. Jų atstovas užsienio reikalų ministeris Henderson ne sykį pareiškė, kad Europos taika šiandien reikalauja ne begalinę kalbų, o rimtesnių žingsnių.

Militarinė evakuacija prasidės neužilgo. Visa kariuomenė bus ištraukta iki rugsė-

jo 1 dienos. Prancuzų ministeris tuojau pradėjo tartis su savo ir belgų kariškiais kokiu būdu tas praktiškai įvykinti.

Prasalinus vieną sunkenybę dabar einama prie antros — skolų padalinimo klausimo. Anglams nenusileidžiant nuo reikalavimo padidinti jų dalį, prasidėjo rimtos diskusijos. Likusios Antantės valstybės sutinka duoti Anglijai \$10,710,000 į metus iš Vokiečių skolų. Bet iš kur juos paimt, tai kitas klausimas. Vokiečiai daugiau nemokės, o prancuzai nenori savo dalies mažinti.

Nauji Dvarininkai Rusijoj.

Agrarinė revoliucija buvusi "klaida". Komunistai apgailestauja dvarininkų ukius. Valstiečius "proletarizuosia" prievarta. Komunistinė baudžiava.

Rusų Sovietų vykdomojo komiteto pirmininkas Kalininas pasakė kalbą, kurioje nurodoma, kad dabartinę kritišką ekonominę SSSR. padėtį kaltino valstiečius, kad jie trukdė gaminimą. Kalininas apgailestavo dvarininkų ukius ir pareiškė, kad komunistai privalo atstatyti stambius dvarus.

Dvarų padalinimas buvęs "klaida". Komunistai dalinę dvarus politiniais sumetimais.

"Valstiečiai, sakė Kalininas, per šimtus metų ištroškė žemės panaikino stambius dvarus, padalino žemę gabaliukais ir iš to nieko gero neišėjo."

Tokiu būdu komunistai "eidami į socializmą" desigalvojo iki naujos baudžiavos įvedimo, kada likę be žemės valstiečiai turėsi dirbti "barščina" atsisėdusiems "kolchosuose" komunistams dvarininkams.

Palocius Už \$5.00 ir Mėnesį.

Juristai, kurie atsilankydavo į Turkų sostinę prieš karą budavo nustebinti gražiais palociais išilgai jūros kranto: "Mėlynaus Bosforo". Tenai gyvena turkų princai ir aukšti valdininkai.

Šiandien desėtkai jų turi išskabinę užrašus "išnuomavimui" po \$5.00 ar \$10.00 ir mėnesį. Kunigaikščiai, kurie seniau čia gyveno apsupti žmonių ir tarnais, dalinai išmirė arba neteko galios kuomet visą valdžią pasiėmė Kemal Pasha.

Kaip nebutų žema randa, visvien ne daug tu palocių yra išnuomuota. Turtingesni turkai greičiau apsigyvena europišką miesto dalyje negu čia.

Nuostabus Vokiečių Orlaivis.

Dvylika motorų, pakelia 100 žmonių.

Nedideliam Šveicarijos miestelyje Altenheim, garsus vokiečių inžinierius Dornier užbaigė statyti naują orlaivį, kurį jis pavadino Do X. Sis orlaivis gali nepaprastai greitai skristi ir pakelti 100 žmonių. Kuomet po dviejų su puse metų slapto statymo, jis buvo viešai parodytas, žiūrėtojai tiesiog nustebo. Nieko panašaus pasaulis nebuvo lig šiol matęs. Didelis laivas yra 33 pėdų aukštumo, 152 ilgumo, o jo sparnai išskėsti 165 pėdų. Dvylika milžiniškų motorų gamina 6,300 arklių pajėgų ir lengvai gali traukti laivą 120 mylių greitumu į valandą. Do X sveria 25½ tonų, o kuomet pripildytas — 51 toną arba 102,000 svarų.

Pirmas bandymas ant Constante ežero išėjo labai pasekmingai. Visi motorai veikė puikiai ir nuo vandens į orą jis pakyla į pusę minutės.

Sis Dornier skrendantis laivas yra pritaikintas vandenynui. Ji sturi tris "dekus", miegamuosius kambarius, virtuvę, багаžo kambarius ir t. t. Pirmutinis visoj istorijoj jis turės atskirą kapitoną, kuris duos įsakymus atskiriems tarnautojams. Nežiurint laivo didumo, jis atrodo gražiai — panašus į ežero jachtą.

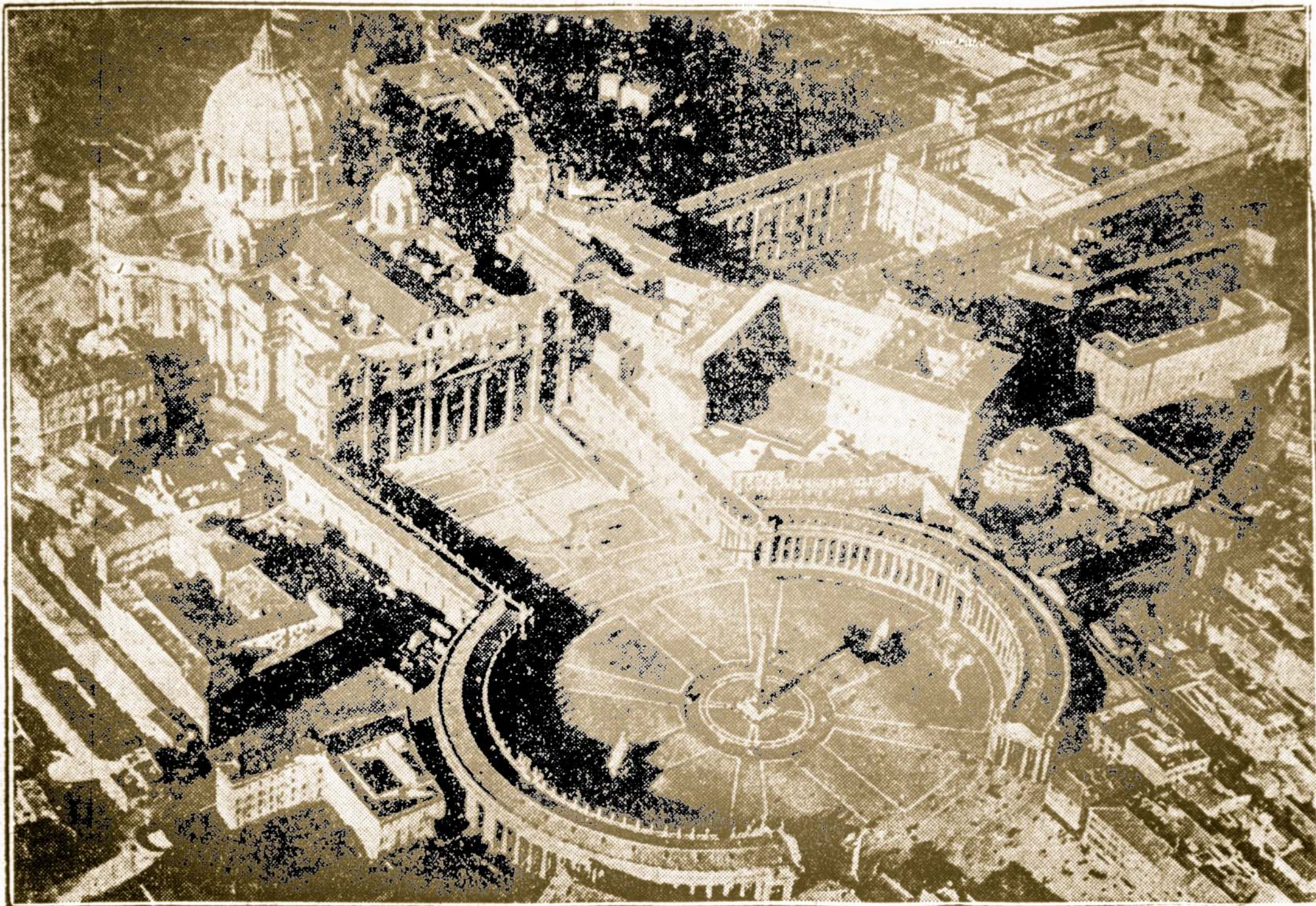
CEPELINAS PRADEDA SAVO KELIONĘ.

Oro milžinas yra pasirengęs pasiekti Japonijos, neatsižvelgiant į jokiais kliutis. Apilink pasaulį jis skraidys 21 dieną ir New Yorką pribus apie pabaigą šio mėnesio.

TAIKOS TARP RUSŲ IR KINU VIS DAR NĖRA.

MASKVA. — Kinų kariuomenė palaikoma rusų emigrantų tris kartus atkavusi sovietų sargybas Mančžiurijos pasienyje.

Puolimai buvo atremti. Keletas žuvo ir daug sužeistų.

Sv. Petro bažnyčia Romoj, naujojo popiežiaus valstybės centras.

Anglų Atstovas Esąs Akiplėša.

PARYZIUS. — Anglų finansų ministeris Philip Snowden griežtai pareikalavo, kad Anglijai būtų paskirta didesnė karo skolų dalis. Dėlei to Hague konferencija atsidūrė pavojui.

Prancuzų spauda atvirai pareiškė, kad Snowden sergąs nervų paįrimu.

"Matin" paduoda pasikalbėjimą su viena ypata Hague. Esą ministerių pirmininkas MacDonaldas ir Arthur Henderson, užsienių reikalų ministeris nesutinka su šiuo sergančiu žmogumi. Belgų darbo partija taipgi smerkia Snowdeną.

Didelės Audros Cilijos Uoste.

ANTOFAGASTA. — Čia buvo pradėtas statyti naujas uostas. Bet iškilusios audros išgriovė visą atliktą darbą. Buvusieji ten laivai skubiai išplaukė į jūrą. Nuostoliai dideli.

Valparaisė vėtra sugriovė keletą įstaigų.

ST LOUIS GATVEKARIAI 10 CENTŲ.

Miesto majoras V. Miller pritarė pakėlimui mokesnio už gatvekarius. Dabar vietoj 8 centų, reiks mokėti 10 centų.

ANGLŲ AEROPLANAS 330 MYLIU Į VALANDĄ GREITUMO.

LONDONAS. — Vietos laikraščiai praneša, kad monoplanas S. S. kuris laimėjo greitumo kontestą 1927 metais, dabar sumušė pats savo rekordus atsiekdamas 330 mylių į valandą.

Skaitykite ir platinkite SANDARA

Bulgarija Paliuosus 250 Kalinių.

SOFIJA. — Šiomis dienomis Bulgarija paliuosavo 250 politinių kalinių ir atliko keletą kitų žingsnių, kurie gelbsti sustiprinti vidujinę krašto ramybę.

Tarpe paliuosuotų yra V. Radoslavoff buvęs ministerių pirmininkas karo metu, apkaltintas įtraukime Bulgarijos į karą. Šios amnestijos sumanytojas yra A. Liapcheff kuris vadovavo ne tiek politiniams kiek doros principais. Jis dabar stengias grąžinti gyvųjų ministeris nesutinka su šiuo sergančiu žmogumi. Belgų darbo partija taipgi smerkia Snowdeną.

PAGARSEJES PLĖSIKAS PAGAUTAS.

CHICAGO, Ill. — Visoj apilinkėjė ejo gandai, kad Chicagoj slapstosi bausis žmogžudys, kuris nusitarė gyvas policijai nepasiduoti. Jis esąs atlikęs žudymą jų tarpe traukinio konduktorij.

Šiomis dienomis policija jį pagavo ramiai miegantį. Jokio pasipriešinimo nebuvo, nors jis turėjo prie savęs revolverius. Baisiojo žmogžudžio vardas yra W. Doody.

RUSŲ AEROPLANAS Į AMERIKĄ TURĖJO NUSILEISTI.

MASKVA. — Rusų telegramos praneša, kad aeroplanas "Sovietų Žemė" skrendąs per Sibirį į Ameriką turėjo nusileisti netoli Irkutsko, neapygyventoj vietoj.

PROHIBICIJOS AGENTAI SUĖMĖ NET PATĮ MAJORĄ.

EAST CHICAGO. — Vietinis miesto majoras R. Hale ir policijos viršininkas James Regan yra tarpe 75 suimtųjų už prasižengimą prohibicijos įstatymų.

Zinios Iš Lietuvos

Prof. M. Biržiška Išvažiavo Iš Vilniaus.

Pereitą savaitę sugrįžo iš Vilniaus Kaunas Lietuvos universiteto profesorius M. Biržiška, kuris viešėjo Vilniuje dvi savaites studijų reikalais. Budamas Vilniuje prof. M. Biržiška privatinuose pasikalbėjimuose kategoriškai užginčijo apie skleidžiamas lenkų spaudos — per "Vyties" tarpininkavimą paskalas buk jam buvę siulyta Vilniaus universitete profesoriaus vieta. Anot prof. Biržiškos, tos žinios, yra grynas prasimanymas, nes jam niekuomet ir niekeno nebuvo panaši vieta siuloma.

Praloto Olšausko Byla.

Esamomis žiniomis pralotui Olšauskui apskrities teismo gynėjas įteikė kaltinamąjį aktą. Apskrities teismo nutarimu praloto Olšausko byla turės būti nagrinėjama prieš atviromis durimis. Galutinai šis klausimas bus išspręstas prieš pat teismo dieną.

Sportas Palangoje

Trečioji jūros šventė. Liepos 21 d. sekmadienį jūros skautai surengė jau trečią iš eilės savo šventę Palangoj.

Mūsų publikai — kurortininkams tosios šventės yra tuo idomios, kad sportas vyksta jūroje, kas jai reta matyti, ir todėl žiūrėtojų buvo labai daug.

Oras tą dieną buvo irgi labai gražus.

Rado Senų Lietuvos Pinigų.

Dažnai bekasant žemę ar tai mieste, ar provincijoj randama įvairių senovės Lietuvos liekanų, kaip pavyzdžiui ginklų, papuošalų, o daugiausiai pinigų, kurie esti sukrauti induose.

Štai neseniai taisant vieškelį Trakai — Rudziškės, Sklėnų sodžiaus gyventojai rado pilną indą keturkampių sidabrinųjų pinigų. Spėjama, kad tai senoviniai Lietuvos pinigai kalti rankomis. Rastus pinigų, kaip praneša lenkų spauda, gyventojai pasidalinę tarp savęs.

Atsitinka betgi, kad vadus kokius nors senovės dalykus, darbų prižiūrėtojai atima iš žmonių.

Klaipėda.

Šventadienis Klaipėdoj.

Klaipėdiečiai, kaip darbo žmonės labai laukia šventadienio, kad galėtų kur iš mies to išvažiuoti. Del to atėjus šventadieniui, ypač jei gražus oras, tai Klaipėda lieka tuščia. Vieni automobiliai, kiti dviračiais, vežimais, laivais ir pėsčiomis traukia ištišomis grupėmis į miškus, į kurortus ir kaimyninius miestelius.

Labai daug vyksta į Palangą, nes čia jiems labai patinka ir čia vokiečiai žinodami, jog Palangoj vieši mūsų diuomenė nori pademonstruoti savo kultūrą, kuri dažnai per dėtai įvertinama.

Liepos mėn. 20 d. 22 val 30 min. Kapinių gatvėj gyvenanti Pušytė lipo į daržinę gultį ir kažkokiu būdu mirtingai susitrenkė. Vedama kvotai.

Pagerbimas A. J. Cermak, County Board Prezidento.

Nedėlioje August 11 d. apie 5:30 val. po pietų Hon. Anton J. Cermak, Prezidentas Cook County Board Komisionierių likosi apdovanotas Balto Levo Ordenu, nuo Czechoslovakijos valdžios. Tą garbingą titulą įteikė Czechoslovakijos konsulas Chicagoje ponas J. Smetanka.

Tas pagerbimas tapo padarytas už didelį pasidaravimą del Czechoslovakijos žmonių labo Chicagoje, ir beabejonės už iškėlimą Czechoslovakų vardo Amerikoje.

Toje iškėlimėje dalyvavo beveik visi Cook Pavieta Komisionieriai, keletas teisėjų, aldermanų ir šiaip žymesnių žmonių. Lietuvių Prekybos Butą atstovavo p. V. M. Stulpinas.

Komunistų Bankas Prancuzijoj Braška.

PARYZIUS. — Spaudoj pasirodė įtarimų, kad Sovietų valdžia labai duosniai šelpia prancuzų bolševizmą per vietinį jų banką. Valdžios atstovai, kurie peržiuri bankus, girdėjo apie šias paskalas ir nutarė persitikrinti.

Bevartydami knygas jie surado visai ką kitą. Komunistų banko kapitalas esąs tik svajone. Jų laikraštis sakęs pirkto šerų už \$80,000, bet ištikro nedavė nė cento. Tas pats ir su komunistų vadais, kurie imdavo pinigus be nuosimčio.

Bankas dabar randas kringingoj padėtyj.

Maištas New Yorko Kalėjime.

Beveik vienu ir tuo pat laiku dviejuose New Yorko valstijos kalėjimuose įvyko negirdėtos iki šiam laikui riaušės. Šimtai kalinių šautuvais ir įrankiais stengėsi persimušti sau kelį iš Clinton ir Auburn kalėjimų. Pasekmėje to keletas užmuštų, daug sužeistų ir keturi pabėgo. Sis įvykis išgąsdino ne tik vietinius, bet ir visą kraštą. Emė atvirai kalbėti, kad reikia pagerinti uždarytų buvį.

Maištas prasidėjo apie pietus liepos 28 d. Vienas kalinių paleido į prižiūrėtojo veidą rugštį ir tuo būdu gavo raktus ir ginklų sandėlį. Šautuvai, kulkosvaidžiai ir revolveriai atsidūrė kalinių rankose. Šešios krautuvės ir dirbtuvės buvo padegtos ir pridengti dumų šimtai kalinių šoko ant sienų ir emė šaudyti į sargybinius; kiti laužė vartus. Per penkis valandas tęsėsi mušis pagaliau atėjus kariuomenė kaliniai turėjo pasiduoti.

New Yorko guheratorius Roosevelt sako, kad suklimo pirezastig esanti per žiaurus įstatymai.

Skaitykite ir Platinkite SANDARA

ZINOTINI DALYKAI.

Pirmutinis perplaukė Atlantiką laiveliu.

Du jauni vyrai John Traynor ir Ivan Olsen buvo pirmutiniai, kurie perplaukė okeaną laiveliu su irklais. Liepos 5 d. 1881 metais jie apėjo Bath, Me. ir pasiekė Falmouth, Anglija, rugpjūčio 24 d. tų pačių metų.

Kiek kalinių lankė aukštesniąją mokyklą.

Nors tikrų skaitlinių šiame klausime nėra surinkta, bet spėjama, kad apie 20 nuosnų teistųjų kalėjiman lankė aukštesniąją mokyklą.

Kodėl bėgiojimai vadinami Marthonu.

Marthon buvo miestelio vardas senovės Graikijoje. Toj vietoj 490 metais prieš Kristų graikų armija iš 10,000 žmonių pasitiko ir sumušė Dariaus, persų karaliaus kariuomenę. Pasak užsilikusio padavimo, graikas vardu Pheidippides palikęs karo lauką bėgo į sostinę Athenus pranešti apie laimėjimą. Suteikęs gerą žinią bėgikas krito negyvas turgavietėj.

Didžiausia sala pasaulyje.

Greenland, turinti 827.300 ketvirtainių mylių skaitoma didžiausia sala pasaulyje. Naujoji Guinea yra sekanti. Jos plotas 330.000 kv. mylių.

Kiek buvo Amerikoj gyventojų 1780 metais.

Laikė Amerikos revoliucijos ir kovos už pasiluosavimą šioj šaly buvo 2,945,000 gyventojų.

"Stonehenge" atsiradimas.

Šis žodis yra senovės sakų kilmės ir reiškia "kabanti akmenys." Juos sudėjo nežinoma rasė gyvenusi Anglijoje apie 1700 prieš Kristų.

Amžinai sušalus žemė.

Amžinai sušalusios žemės randame apie 3,500,000 ketmylių šiaurinėj ir rytinėj Sibiro dalyje. Kaikuriuose vietose išalinimas siekia 500 pėdų. Temperatura čia nėra niekad aukščiau šalimo punkto.

Sis reiškinys aiškinama dvejopai. Viena, kad tai ledynų gadinės palikimas; ant ra — vietinis klimatas pamažu išaldė žemę.

Indų maistiniai pabėgo.

Laikė paskutinių riaušių, anglų kariuomenė buvo pagavus garsų agitatorių Nana Sahib. Bevedant gatvėmis jis šoko į minią ir persirėdęs pasislėpė. Už jo suradimą paskirta dovana.

V. Maziliauskas Grįžo Iš Rytinių Valstijų.

Šiomis dienomis Chicagon grįžo sandarietis Vl. Maziliauskas, 939 West 33rd Place aplankęs savo brolių, Mechanicsville, New Yorko valstijoje. Nuvykęs ten rado visus nuliudusius, nes brolio sunus 21 metų amžiaus tik ką buvo miręs.

Šiaip gyvenimas eina ten ramia vaga. Kolonija skaitlinga lietuviais ir keletas jų skaito "Sandarą". Vl. Maziliauskas pataria visiems užsiprenumeruoti "Sandarą", tautiška laikraštį.

Išbuvęs ten 8 dienas p. Maziliauskas grįžo Chicagon. — A.

Apgaudinėjimas Žmonių

Stebuklingi vaistai įvairioms ligoms.

Pasitikdami įvairiems nepaprastiems išradimams žmonės netenka milijonų. Visokie "skymeriai" siuntinėja per paštą glėbius apgarsinimų siulydami amžiną jaunystę, greitą pagydymą kiekvienos ligos ir kitokių stebuklų, ko medicinos mokslas ir su dideliems pastangomis negali atlaikyti.

Nesena! mūsų rankas pateko išleista kokios ten Oxyphor Company" knygtė, kurioj įdėtas maždaug tokio turinio laiškas:

"Musų mažas berniukas William Eric staiga susirgo ir pradėjo klėdėti. Pašaukėme du daktaru, kurie pareiškė, kad liga labai rimta. Vaikas buvo baisiam stovyj — burna sutinus, visas juodas nuo karščio, o galva pasukta į šalį. Daktarai atsakė gydyti, tikrindami, kad mirtis tik kelių valandų klausimas.

Šiame momente musų kaimynas patarė mums pabandyti "Oxyphor". Pašaukėme agentą, kurs tą pristatė ir į tris valandas pastebėjome permainą. Karštis nupuolė, vaikas galėjo miegoti ir už kiek laiko visai išgijo."

Tas stebuklingas instrumentas yra ne kas kitas kaip blekos šmotukai, kuriuose įdėta smėlio, molio, anglies ir panašiai. Jis tinkas visoms žmonių ir gyvulių ligoms. Padaryti jį kainuoja nedaugiau kaip \$1.00. Parsiduoda gi už 35 dolerius.

Kitam atsitikime tulas Jonas Braun, pasivadinęs kun. Schiller, pardavinėja palaimintą nosinę, turinčią dievišką galią gydyti. Pridėk tą nosinę ant žaiždos, skausmas tuojau pranyks. Kainuoja tik \$15.00.

Kauzas mieste vienas netur-

tingas aptiekorius staiga pasidarė milijonieriumi pardavinėdamas "Jaunystės šaltinį". Maža dėžė miltelių buvo pardavinėjama po \$2.00. Pašto inspektoriams susekus jis tapo patrauktas atsakomybėn. Laikė bylos to vaistininco advokatas pakvietė liudyti 78 metų senelį, kurs sakos jautęs kaip 38 metų kuomet suvartojės miltelių. Bet matyt jo buvo apsirakta, nes po kelių savaičių mirė.

Panašių atsitikimų esti šimtai Paštas juos seka, bet visko jis padaryt negali. Kitai žmonės turi saugotis nuo įvairių apgavysčių.

Chicagoj

Iš S. L. A. 36 kp. Mitingo.

Nežiurint vasaros karščių, musų kuopa vistiek laiko mitingus. Paskutinis mitingas įvyko rugp. 7 d. Lietuvių Auditorijoje. Pirmininkavo p. A. Zalatorius. Į susirinkimą atsilankė ilgai sirgęs p. F. Skamarakas. Jo liga yra savotiška. Daryta gerklėj operacija — neteko galimybės kalbėti ir išliko gyvas tik įdėjus kvėpavimo aparatą į kaklą.

Dabar jis paviršutiniai sveikas. Bet ką jis pergyveno, tai enlinkėtų ir didžiausiam savo priešui. Kuopa nori dabar išleisti išlaimėjimui automobilį.

— K.

Lenktynės.

"Sandaros" pikniko tikiėtų platinime eina lenktynės. Kuris bus viršiausias sunku pasakyti. Šiuom laiku energingai dirba p. A. Zalatorius ir p. K. P. Deveikis iš Ciceros.

Neapsileidžia ir p. Šimkus. Sako, kad knygtės permažos; kaip matai ir nėra. p. J. Antanaitis esąs perdaug užimtas darbu, bet sakė, vesvien pasivys kitus. P-nas V. Bernotas skubiai žengia pirmyn. Jam prigelbsti jo dukta Marytė, jauna musų veikėja.

Piknike laimėjimų bus daug. O programa labai įvairi. Ją neužilgo paskelbs.

— Piknikietis.

Iš Kitų Laikraščių.

"Tėvynė" paskutiniam numerij rašo:

"Komunistų "publicistai" pratę kelti audrą šaukšte vandens. Išgalvos kokį nors melą ar šmeižtą prieš sau nepatinkamą asmenį ir valiai sieksiniais straipsniais tą asmenį niekint.

Šiuo kartu Chicagos komunistų organas užsimanė įkalbėti, kad tas bausis Vitaitis agitavęs "savo laikraštį" už besikuriančius pasaulinio karo metu Amerikos lietuvių bendroves. Tiems rėksniam buvo pastebėta, kad Vitaitis niekuomet neturėjo ir nemano turėti "savo alikraščio" ir kad tuo metu, kai tos bendrovės kurėsi, jisai nei redaktorium jokio laikraščio nebuvo. Bet komunistų rėksniam tas nesvarbu ir jie posenovei tikrina, kad Vitaitis agitavo už tas bendroves "savo laikraštį" ir atlikta. O agitavo del to, kad dabar tilpo "Tėvynėje" vieno musų bendradarbio aprašymas apie Lietuvos Garlaivių Bendrovės pastangas įkurti Lietuvos komercinį laivyną, be svetimų kapitalų pagalbos, pačių lietuvių jėgomis.

Tai susikalbėk su komunistiniais rėksniais, jei "mandras" esi. Patalpinai ką nors laikraštį, kas komunistų "publicistams" nepatiko, tai esi kaltas už viską, kas tik tame laikraštyje tilpo nuo pat pradžio to laikraščio įsikurimo. Vitaitis yra trečiu "Tėvynės"

redaktorium nuo to laiko, kai kurėsi Amerikos lietuvių įvairios bendrovės, bet vistiek jis yra kaltas už tų bendrovių darbus ir agitaciją ir už tas bendroves. Mat komunistiniam rėksniam reikia Vitai-

tis apkaltint ir todėl jis kaltas už viską, kas tik lietuvių gyvenime atistikto. Kiekvienas šmeižikas tik tokiais "argumentais" visuomet operuoja.

KELIAUK Į LIETUVĄ PER
KLAIPEDALAIVAIS
Baltic Amerikos LinijosŽemiausios Kainos Tiesiai į
KLAIPEDĄ IR ATGAL

Patariam pirkti laivakortes į abi puses, nes tuomet sutaupysite sau pinigų

Trečia Klasė \$181
Turistinė trečia klasė Main Deck \$129.50
Turistinė 3-čia klasė į ten ir atgal
tikrai \$216.00
Cabin \$147.50

"Revenue Tax" ir Pagalvė "Head Tax" atskirai
Per "Vasaros Sezoną" važiuojant į Europą —
nuo Birželio 15 iki Liepos 15 — o į Ameriką nuo
Rugpjūčio 1 iki Rugsėjo 22 d. visos kainos padidina-
mos \$7.50 vienan galan, o \$12.50 į abu galu.

BALTIC AMERICA LINIJOS laivų populiarumas lietuvių tarpe priklauso ne vien nuo to, kad jos laivai eina tiesiai į KLAIPEDĄ, bet ir nuo to, kad pasažierams teikiama geras maistas ir patarnavimas.

Sekantį laivą išplauks iš New Yorko:

"LITUANIA" Rugp. 31 d. "ESTONIA" Rugs. 17 d.
"POLONIA" Rugs. 7 d. LITUANIA Rugs. 5 d.

Del visų informacijų kreipkitės į vietos agentą

— arba —

BALTIC AMERICA LINE
315 S. Dearborn St., Chicago, Ill.

Metine Chicagos Lietuvių Prāmoga

SANDAROS

PIKNIKAS

Su brangiom dovanom ir dideliu programmu

Nedėlioj, Rugsėjo-Sept. 8, 1929

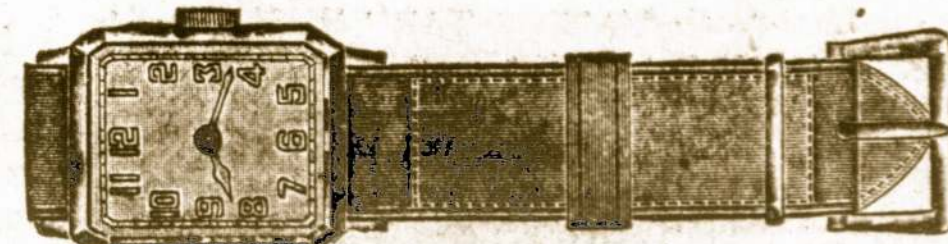
JUSTICE PARKE

Kean ir Archer Ave.

Geriausias MAJESTIC RADIO

\$350. vertes teks vienam turinčiu 25c

Tikietuką.

ELGIN LAIKRODĖLIS.

Viena iš daugelio kitų dovanų, kurios teks atsilankiusiems.

Junior League

Fire Flies

I like to chase the fire flies,
Chase them to and fro;
I like to watch them dart about.
Their little lamps aglow.
In the evening's twilight dim
I follow them about;
I often think I have one caught,
And then his light goes out.
I cannot tell just where he is
Until he winks, you see,
Then far away I see his light,
He's played a joke on me.

If Wisdom's ways you wisely seek,
Five things observe with care:
To whom you speak, of whom you speak,
And how, and when, and where.

Our greatest glory is not in never falling, but in rising every time we fall.

Father of Lithuania.

I hear the voice of Vytautas
"Lietuva! Knowest thou how to be free.
Without the need for a Gediminas, once more to unite them?"
So shake to me the voice of Vytautas
"Among yourselves united

Without human sacrifices for Perkunas
Ye can have joy and be free.
"or if one be strong; many be stronger,"
And once more! I say unto thee.
Unity is God! He endureth longer.
Then no one will dare to betroth ye."

By Mary Befnotas.

Pay.

For wiping uspper dishes Oh, very carefully!
My mother gives me twenty cents a week salary.
I cannot give my mother, a money salary.
For even one of all the things.
That she does for me.
But I can make her happy By being good all day.
And mother says that is the very nicest kind of pay.

Sophia's Secret Bronė Saltėnis.

An old woman, who had been a beauty in her youth sat huddled before a blazing fire in her little cottage. Outside, the storm was raging madly, and the lightning and thunder frightened the old woman.
Suddenly she screamed and placed her hand in front of her face.

"Oh," she gasped. "I, I see her again. Oh, God! will her presence ever stop tortwing me." The old woman saw before her, as thought through a mist, a beautiful young woman, who had been her mistress long ago. She approached the old woman slowly. Sophia, the old woman, screamed, sprang up from her chair and ran out into the storm. She ran to — wards Mrs. King's mansion, stumbling and screaming.

She burst into the kitchen where the servants were gathered, and fainted from exhaustion. The excited servants put her to bed and sent for a doctor. Doctor Browne arrived immediately and the old woman was revived. Sophia refused to speak when they asked her what had happened. The old doctor announced that she would have to remain in bed for several days because she had a weak heart.

On the third night of Sophia's illness, Sophia grew so delirious that Martha, her nurse, grew alarmed. The old woman screamed and cried, "There she is again!" Martha looked and saw no one, therefore, she decided to call the doctor. Sophia saw her leaving and cried.

"Please don't leave me! Oh look she's going to touch me! Oh — oh —" and then Sophia fainted. Martha sent for the doctor. When the doctor arrived, Sophia said, "Will you please ask Mrs. King to come here for a moment or two so that I can tell her something."
Mrs. King arrived and said

very softly,
"I am here, Sophia."
"Dear, Mrs. King, you have been so kind and so good to me that it's very hard for me to say what I am going to say. I killed your sister fifteen years ago."
Mrs. King gasped.

"I killed her because I was jealous of her. She was so pretty and rich, and in love with the man that I loved. I was, so much older and only Louise's maid that I had no hopes of ever being looked at by her fiance. Why jealousy almost drove me insane."

"One day Louise went for a walk in the woods and I followed with a dagger. I stabbed her through the heart. You may wonder how I did it, but when a person is jealous he has no kindness or pity in his soul. After I stabbed her, I buried the dagger in the ground and ran home. When Louise was found I mourned for her, and I was not suspected of having committed the crime. For fifteen years her soul has haunted me. God forgive me for what I have done."

Sophia drew her last breath after she had told her secret, and Mrs. King wiped her eyes.

OT, JIS TAI...!

Iš didvyrio pasakojimų.

Parėjęs iš vakarušų, kuriuose buvo įvykęs "susrėmimas" du Snukdaužių kaimo peštukai taip kalbasi savo tarpė:
— Na, kaip tau ten Jonai,

buvo, kai tie Braškašonių vyrų tave su Jeronimu į kertę susivarė? klausia vienas.
— O, žinai, Gervazai, buvo karšta, kad kur velniai! — atsako antras.

— Zinai, bral, kai mudu abu ten surėmė, tai paliksim nešventintus... Na, Jeronimui, reikia pasakyti ir davė tie vyrų — kailį — baisu buvo net požiūriui... Na, o aš, bral, tai

NAUDOKIS PROGA.

Bargenas.

Du šešių šeimynų namai prie 521 523 East Second Street, South Boston, Mass. Trys kambariai su gasu. Nuoma \$2.50 į savaitę. Ipaikaukos per metus \$1,560. Apkaikuota už \$5,300. Kadangi savininkas tik ką numirė parduoda labai pigiai. Rašykite į

FRANK A. NOYES, JR.,
722 Washington Street,
SOUTHINGTON, MASS.
Telephone 460 arba 321

Geras Investmentas

Trijų šeimynų namas netoli Dudley St. stoties, trys minutės nuo Washington St., Roxbury. 12 kambarių, apkaikuota kaip \$2,300. Metinės įeigos \$600. Parduos tik už \$2,500. Kreipkitės į

FRANK A. NOYES, JR.,
722 Washington Street,
SOUTHINGTON, MASS.
Telephone 460 arba 321

Ant Rendos

South Boston. Trys geri švarūs kambariai tik išmaliauoti ir išopieruoti, nuoma \$2.50 į savaitę Kreipkitės į 523 East Second St., Mr. Moreau arba į

FRANK A. NOYES, JR.,
722 Washington Street,
SOUTHINGTON, MASS.
Telephone 460 arba 321

Roxbury

25 Vernon St., netoli Dudley St. stoties ir Washington Street. Penkių kambarių gyvenimas ant pirmo aukšto. Nuoma \$20.00. Tai gi trys kambariai ant antro aukšto už \$16.00. Kreipkitės į

FRANK A. NOYES, JR.,
722 Washington Street,
SOUTHINGTON, MASS.
Telephone 460 arba 321

Seniausia Lietuvių Agentura

545 East Broadway, So. Boston, Mass.

KITI SKYRIAI:

BOSTON OFFICE:
18 Tremont St., Kimball Bldg.
Room 205,
Tel. Liberty 7865 ir 6066

BROCKTON OFFICE:
630 North Main Street
Tel. Brockton 228.

GERIAUSI PIRKINIAI:

Ką manai daryti: pirkti ar parduoti, visuomet patarkite su mumis, o gausite geriausių patarnavimą, nes mes ne tik parduodame, bet ir mainom: biznes, namus ir farmas. Be to, mūsų ofisas išduoda visokius palisus nuo gaisro ir kitokių nelaimių.

So. Bostone

3 šeimynų namas prie Thomas Park, vieta yra labai puiki, namas turi 14 kambarių su gerais įtaisymais, parduosiu nebrangiai iš prieštasties, kad savininkė turi aplėisti šį kraštą. Matykite Jurgeliuoną.

So. Bostone

6 šeimynų namas po 4 kambarius randasi prie Jūrų pakraščio: namas gerai apatasytas iš lauko ir vidaus, turintis vėnas ir elektrą ir kitus įtaisymus. Parduosiu už \$13,000 arba mainysiu ant 2 arba 3 šeimynų turint 5 arba 6 kambarius. Matykite Jokubauską.

Dorchesterj

3 šeimynų namas po 6 kambarius, gražioj vietoj ant placios gatvės. Gera vieta statyti garadžių; namas turi vėliausios mados visus įtaisymus. Mėnesinė randos neša \$150.00, parduosiu už \$15,000. Matykite Jokubauską.

Maža Farma

Randolph netoli nuo Bostono, 3 1/2 akeriai žemės, 8 kambarių namas, toletas, didelis sodas. Parduosiu pigiai arba savininkas mainytų ant namo. Matykite Jurgeliuoną.

Dorchesterj

Vienos šeimynos 10 kambarių namas su visais moderniais įtaisymais; vieta del garadžiaus. Parduoda nebrangiai arba mainytų ant farmos, taipgi nepraleiskite šios minėtos progos. Matykite A. Mizarą.

Farma — Bridgewaterj

38 akeriai, 8 kambarių namas su visais įtaisymais ant gero kelio, 7 karvės, 2 arkliai, 25 vištos, 150 vištukų, visokie įrankiai. Parduoda už \$8,500.

Visuose reikaluose kreipkitės prie agentų arba mūsų ofisan.

LITHUANIAN AGENCY

545 East Broadway, South Boston, Mass.
Telephone 0605 — 1337
A. IVAS ir C. P. YURGELUN, Savininkai.

visai smarkiai...
Čia Gervazas nutraukęs Joną, staiga paklausė:
— Ką, visai smarkiai — ar atsigyvnei?...
— Ne, kur tau, — visai smarkiai gavau pilti...
— L V-skas.

Skaitykite ir platinkite
„ V R V D N V S „

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Namų telef. Univ. 1463-J

A. O. Salna (SHALNA) Lietuvis Advokatas

Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B.

"Darbininko" Name (2-ros lubos)

366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. S. B. 3520

Tel. So. Boston 4662 — 1373

A. J. KUPSTIS

Zemnamijos, Apraudos, Mortgečių, Laivakorčių ir Pinigų Siuntimo Agentura

Parduodam Anglis ir Malkas Ofisas atdaras nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Norintieji teisingiausio patarnavimo ir geriausių pirkiniių kreipkitės pas mus

332 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Tel. S. B. 1654 W

DR. R. CHERNIAK Dentistas

Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. So. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

Telefonas South Boston 1058

BAY VIEW MOTOR SERVICE

Peter Trečiokas ir Juozas Kapočiunas Savininkai.

Studebaker — Erskine

Sales Room, 549 East Broadway
Service Station, 1 Hamlin St. and Eighth St
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777 Stubos Telefonas So. Boston 1463.1

PARKWAY AUTO SERVICE

SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS

Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair ga. zoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busti užganėdinti.

415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS

SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ

Už pilną pagrabą galima apsieiti su \$80 ir augščiau už didellus. O už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.

OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:

820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir užužimtom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduo les nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėmę jusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujų valinimui, nuo už degimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų... Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausių patarnimus suteikiamė, nuo patirkimo del vyrų ir moterų Atsiminkit, jeigu pirksite pas mus, sušėdykite pinigus ir sveikats. Atleikite vėzada pas mus, o mee ke me patarnausime kuogeriausiai. Pažaukiame geri'usius daktarus per telefoną visai dykal.

D. CABITT

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Pasidžiaugkit Kiekviena Minute

Jums Nereikia Rupintis Apie Laiką Gaišinančius Susigrudimus ant Atvirų Plieninių Veškelii!

The Electrified Steel Highways are Always Open!

Šešėliai ilginasi... spalvos darosi aiškesnės vakariniam danguj... vakaro vėjas šnabzda po medžius. Pasilikite — pasidžiaugkite ta puikia prietemos valanda!

Atvykite anksti — išvažiuokite vėlai ant greitų elektrinių užmieščio traukinių. Be laiko gaišinimo iš prieštasties sustojimo būviesu, be sugedusių tairų ar kelių užsi-grudimo. Atsiloškite ir keliaukite patogiai 70 mylių į valandą pro vos judančius rėkiančius automobilius! Visuomet yra patogus traukinys po ranka.

Del laiko traukinių ėjimo, kainų ir kitų žinių ant visų trijų geležinkelių telefonuokite RANDOLPH 8200.

CHICAGO NORTH SHORE and MILWAUKEE RAILROAD
CHICAGO SOUTH SHORE and SOUTH BEND RAILROAD
CHICAGO AURORA and ELGIN RAILROAD
(Saulėleidžio Linijos).

Vartokite mūsų išvažiavimų ir pasilinksminimų Biuru, 72 West Adams Street, Randolph 8200. Dykal žinios apie išvažiavimus, piknikų vietas ir lavinimosi kelionės po Didžiosios Chicagos Apieilinkę.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:

3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Editor MIKAS VAIDYLA

SUBSCRIPTION RATES:

\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago,
Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 24, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406

Užsisakymo kaina:

Suvenyrose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Klaipėda Neturėjus Priklausyt Lietuvai.

Žinomas anglų rašytojas ir keliautojas Sir Robert Donald aplankė Centralinę Europą, pasak jo, arčiau susipažinti su skriaudomis padarytomis Versalės sutarties. Dabar jis paskelbė savo įspūdžius. Juose paličiama taipgi Klaipėdos likimas. Pasak Donaldto to krašto klausimas išrištas nerimtai.

"Taikos konferencijos nusistatymas buvo apkarpyti Vokietiją. Klaipėda, kaip tolimiausia Vokietijos dalis rytuose turėjo pasiduoti šiam likimui. Kaip uostas Baltijos juroj, jis buvo reikalingas Lietuvai. Jos pretenzijos tapo patenkintos pasiremiant principu, kad kiekviena naujai suverta valstybė turėtų išeiti į jūrą, savoj teritorijoj..."

Nesunku pastebėti, kad to garbingo rašytojo geografija šlubuoja. Klaipėda priskirta Lietuvai ne vien, kad priartinti ją prie jūros. Juros mes turime nuo Palangos iki Šventosios apės apie 40 amerikoniškų mylių. Čia svarbesnis argumentas šiuo žvilgsniu, tai paties Nemuno kontrolė. Nemunas Lietuvai yra svarbiausia gysla ir jo kontrolė mums reikalinga.

Vokietijai nebuvo padaryta didelė skriauda atimant iš jos Klaipėdą, nes tas miestas turi vos 25 tūkstančius gyventojų. Pagaliau patsai kraštas yra buvęs ir dar žymioj dalyj tebėra lietuviškas. Kas Vokietijai menkniekis, o Lietuvai yra pirmieji reikšmės. Pagaliau, Sir Robert Donald išsireiškia, kad Vokietija pareikalautas to krašto atgal. Ką ji darys, tai jos biznis. Lietuviai gi geruoju neišsivadės to kas jiems teisėtai priklauso.

Popiežius Ne Tik Karalius, Bet ir Dievas.

Savo sutartim su Mussoliniu, popiežius atgavo pasaulinio valdovo titulą. Jam suteikta plotas žemės, mažesnis už Chicago Bridgeportą, kuris jį valdys kaip tinkamas.

Tą įvykį katalikų pasaulis garsina skersai ir išilgai. Pats popiežius pasižymėjo jį iškilminga procesija iš Vatikano į Švento Petro bažnyčia. Per penkiasdešimt devyntis metus, nuo laiko kaip italai siekdami tautinės vienybės atėmė iš popiežiaus Romos miestą, panašios procesijos nebuvo matyta. Šimtai tūkstančių žmonių iš arti ir toli, klupojo ant kelių ir nuostabiai sekė ceremonijas. Pasirodymas tos esybės, kuriai priklauso krikščionybės likimas, pasak katalikų spaudos, primena paties Kristaus įžengimą Jeruzalės miestan.

Tiesą pasakius, ne tik primena, bet ir viršina. Kristus keliavo, jei teisingai užrašyta, ant paprasčiausio asilo, apsirėdęs kasdieniniiais rubais, be ypatingų procesijų. Popiežius gi, pasirodo ne kitaip kaip apkrautas auksu ir kitomis brangenybėmis. Jis gali pažiūrėti į Kristų ir pasakyti Jam:

"Palyginus su manim Tu esi žemės dulkė. Tave nuteisė paprastas Romos valstybės valdininkas Pilotas, prieš mane lenkias karaliai..."

Popiežiaus ambicijos buti pasauliniu valdovu nesutinka su šiuo dienų dvasia. Įstatymai, kuriais jis vadovausis parašyti viduramžiuose ir pasižymi savo netolerantiškumu. Anais laikais, kada popiežius dar valdė Romos miestą ir apilinkes, gyventojai skundėsi, jog sąlygos esančios nepakenčiamai sunkios. Tai nėra išmislas, bet istorinis faktas. O gal kartais ir neklaidingi popiežiai šio to išmoksta.

Mūsų Organizacijų Svarba.

Viena lietuvių patarlė sako: "Sutartinai dirbdami, trys gali pakelti šešių našą." Kitais žodžiais tariant jei nori šio to atsiekti gerai susiorganizuok. Futbolo lošimą laimi ta pusė, kuri geriau susitvarkiusi. Vienas pulkas gerai disciplinuočių kareivių nugalės dvi divizijas palaidų priešų.

Taip ir mūsų vietiniam gyvenime nieko didesnio neatsieksim jei neturėsime tvirtų organizacijų, kurios nariai dirbs ir nuosirdžiai trokš atsiekti pasistatytos uždavinio. Šiandien yra madoj ne tik šalintis nuo įvairių draugijų, bet ir skaityti jas neberekalingomis. Tai yra klaidinga nuo pradžios iki galo. Žmonės matyt nesivaizdina, kad išardyk mūsų organizacijas, Amerikoj lietuvių kaip ir nebus. Neturėdami ryšių, pamiršime vieni kitus ir pamažu išnyksime kaip kumparas. Atvirksčiai — gerai suorganizuoti ir veikdami tautinėj dirvoj padėsime tvirtesnis pamatus lietuvių Amerikoj.

Sandara turi suburus aplink save gražų būrį narių, kurie įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose atlieka rimtą darbą. Jie yra lojalus savo tautai, idėjai ir draugams.

Sandaros praeitis parodo, kad tik budami gerai organizuoti mes sugebėjome atsiekti tokių tikslų, prie kurių kitiškai nebūtume galėję prisirtinti. Tiesa, šiandien gyvenimo sąlygos persimainė. Bet pamatinis principas pasilieka tas pats.

APŽVALGA

S. L. A. PREZIDENTAS LIETUVOJE.

Atėję iš Kauno laikraščiai daug rašo apie atsilankiusius iš užsienio svečius. Matyt Lietuvos žmonės nori parodyti savo nuosirdumą atgimusiai, bet dar ne visiškai sutvarkytoj tėvynėj.

Sale to aukštesnėse sferose daroma bandomų pasiteirauti apie "politinę ištikimybę" užjūrio broliu. Kadangi šiais metais Lietuvą aplankė Susivienijimo Lietuvių Amerikoj prezidentas p. St. Gegužis plačiai žinomas ir gerbiamas išsivijos tarpe, tai kauliškų diplomatų atyda buvo atkreipta į jį. Apilinkiniais keliais norėta gauti iš jo patiesinimą esamosios tvarkos. Bet ponas St. Gegužis budamas demokratu, to padaryti negalėjo. Iš kitos gi pusės kaip svečiui jam neįspūle užsiimti atvirą partinę agitaciją ir griežtai pasmerkti Voldevaro valdžią. Jis atliko vo demokratijos labui gan daug ir sekančium pareiškimu "Lietuvos Žinių" korespondentui:

"Mes į įvairius įvykius gyvai reaguojame ir kalbam, rašom, kad viską jus į normalią vagą sugrąžintumėte ir nelaikytumėt kiti kitų kokiąs didžiausias priešingais. Amerikos gyventojai, kur laisvės konstitucijos garantuotos, atrodo keisti visokie nenormalumai ir jusų čiakaro butis, cenzūros ir kiti prasimanymai. Atrodo, kad nei šis nei tas patiems save varžyti. Taip jau mes stebimės, kad mus, jusų užjūrio broliu, laikraščiai kartais nepasiekia adresatų ir net "Tėvynė", sako, buvusį sulaikoma. Na, žinoma, ti kimės, kad visokie nenormalumai yra laikinas dalykas ir jus susitvarkysit kaip tinkamai.

Šiam p. St. Gegužio pareiškimui pirtaria ne tik dauguma SLA narių, bet ir beveik visi Amerikos lietuviai.

NETEISINGAI NUSVIEČIA ATEIVIŲ REIKALUS.

Montreal mieste Kanadoje susirinko taip vadinama Commercial Law League of America, kurion įeina daugiausia advokatai. Nežinia kodėl, jie emė svarstyti kalusimą apie ateivius ir priėmė tokią rezoliuciją:

"Mūsų imigracijos įstatymai turėtų buti pataisyti, taip kad ateitj Ameriką pasektų tik tie, kurie bus tinkamai prisirengti pilietybei. Amerikos žmonių valdžia bus dalykas praėjus, Mes turime atvirai pasakyti, kad čia yra vietos tik vienai konstitucijai vienai vėliavai, vienai kalbai, o ne "raketieriams", kurių

Apie Tėvynės Mylėtojų Draugiją

Paskutiniu laiku "Sandara" telpa nemažai balsų apie T. M. D., taigi ir aš norėčiau išsireikšti šį tą ir tik, kad šiuose mūsų kultūros reikaluose Amerikos lietuviai susijdomins ir pradės daugiau veikti.

Kaip jau matome iš spaudos, tai T. M. D. gyvuoja tik Wisconsin valstijoj, kitur kad ir yra dar kuopos, bet jau mažai veikiančios, net ir tose vietose, kur yra Centro Valdybos viršininkai (net ir

vienintėlis tikslas yra įvesti senoj pasaulio nihilistinį sindikalizmą. Netinkantieji nereikia įsileisti, o atkeliavę skubiai deportuoti. Mūsų sąrašai rodo, kad į penkias dešimtis metų turėsime 200 milijonų gyventojų. Taipogi sužinojom, kad mūsų "melting pot" neatsiekia savo tikslo. Mes neišmokinom ir neapkritę štinom šių svetimšalių ir galimas daiktas jie vėliau supagonins Ameriką."

Nesinori tikėti, kad šitokj nonsensą butų parašė advokatai. Amerikos didžiausi grafatininkai nėra svetimšaliai. Įstatymų laužytojai nėra vien jie. Mes manom, kad ir skaičiuoj balsavusių už tą rezoliuciją, tik vienas nušimtis tebus tokių, kurių sąžinė gryna.

RINKIMAS ŽINIŲ RUSIJOJ.

Rusijoj laikraštinkai turi savotišką sistemą. Ieškojime žinių jie prisilaiko vienos taisyklės: "susek ir pranešk kas ir kur veikia prieš revoliuciją." Rabkor arba darbininkų korespondentas yra sykiu ir kovotojas už bolševizmą. Ir viso tokių priskaitoma iki 400,000. Vienas Maskvos dien raštis džiaugiasi turįs 50,000 korespondentų. Perskaityti ir ištaisyti jų raštus, tas laikraštis laiko 150 nuolatinių žmonių.

Paviršutiniai reporteris yra darbininkų draugas; ukiniukų užtarėjas. Išikrųjų gi — tai komunistų partijos agentas, kurio uždavinys yra taipgi sekti valdininkus. Dirbtuvėse rabkorą gerbią darbininkai ir neapkenčia vedėjai. Kaimuose nuo jų šalinas visi.

Rabkorai Rusijoj atsirado nelabai senai; nuo tų laikų kada komunistai leido vieni kitus kritikuoti, norėdami tapti tobulais. Mat užsienio spauda nuolat užmėtinėja, kad prie caro buvę daugiau laisvės negu dabar. Štai komunistų patrija ir išleido manifestą ragindama rašyti kritiškai savo spaudai. Atsiskaidymas turėjo geras pasekmes. Tūkstančiai žmonių griebės plunksnos. Jiems patiko matyti savo vardą spaudoj ir šiek tiek pakritikuoti aukštesniuosius. Laikraščiams tas irgi patiko, nes atsirado daugiau skaitytojų.

Per tam tikrą laiką spaudoj nieko daugiau nesimatė kaip tik kritika.

Rabkorų darbai nedavė tokių rezultatų, kaip kad komunistų partija norėjo. Žmonės mat įsigijo daugiau drausos šiaušties prieš valdžią, nes pamatė, kad suktybių ir čia yra. Pagaliau patys korespondentai neretai pasinaudodami gautom privilegijom apšmeičia savo asmeniškus priešus.

T. M. D. pagalbon rinkti prenumeratą galėtų prisidėti "Sandara", "Vienybė" ir kiti laikraščiai, o organas "Dirva" turėtų ypač šlame reikale padirbėti. Renkant prenumeratą išanksto bus galima greitesniu budu surinkti lešas išleidimui "Pasaulio Istorijos". Esančioji T. M. D. Centro Valdyba apie tai turėtų kuogreičiausiai pagalvoti ir imtis darbo.

Neseniai spaudoje buvo paskelbta, kad T. M. D. nariai gaus (ar dar žadama, tikrai nepasakytą) p. Račkausko vertimą "Hiawathą". Bet tai netikslus sumanymas. Šis eilėmės parašytas veikalas mūsų publikai nesuprantamas ir neras pasitenkinimo. Vertėtinom šių svetimšalių ir galimas daiktas jis vėliau bus atšaukti. "Hiawathą" tinka tik apšviestiesiems žmonėms, ypač poetams, o mums paprastiesiems darbo žmoneliams ji nereikalinga. Vat kas reikalinga butų suteikti mums: neseniai Erick Maria Remarque parašė veikalą "All Quiet on the Western Front" ("Vakarų Frante Visur Ramu"); šis leidinys jau šimtais tūkstančių praplito tarp vokiečių, prancūzų, anglų, amerikony. Kiek girdėti buvo, kad Kaune "Naujojo Žodžio" Bendrovė buvo žadėjusi išleisti lietuvių kalba, bet dagirdus, kad kita bendrovė leidžia ir netrukus išeis iš spaudos, tai sustabdė darbą ir užleido pirmąjį bendrovė. Ir su šia bendrove, su kauniškais, galima butų susižinoti ir T. M. D. nariams suteikti "Vakarų Frante Visur Ramu"; tai bent savo sieiai ir protui gaus dvasišką peną, nes šis veikalas pagal kritikus geriausias raštas iš karo literatūros. Šis veikalas dabar eina atkarpos beveik per visus amerikoniškus laikraščius. Netrukus net bus ir filmose.

Neseniai kas tai pažymėjo, "S.", kad T. M. D. kaip ir susijungti su Amerikos Lietuvių Tautine Sandara, bet tai pakol kas nereikia taip daryti: veikiant ir T. M. D. galima palaikyti ir jos tikslus išpildyti, tik reikia T. M. D. viršininkams dirbti, o kai viršininkai dirbs, tai ir kuopos bei nariai paseks.

Bet jei T. M. D. nesimtu geros literatūros duoti, tai ar negalima butų kaip įkunyti, kad A. L. T. S. Politinis Išdas leistų knygas. Kad ir pav. Ericho M. Remarque vertimą, kuris Lietuvoje netrukus pasirodys rinkoje, Politinis Išdas čia pas mus perimtų ir platintų. Iš pradžių, tuoj — dabar, rinktu prenumeratą, o paskui kai knygos ateis, užsiskaisiems išsiuntintu, o likusias pardavinėtu. Aš dėlto rekomenduoju Pol. Išdui knygas leisti, ar iš Lietuvos geresnius veikalus perimti ir čia platinti, kad mūsų čia esantieji knygynai Lietuvoje leidinius brangiai parduoda ir darbininkui žmogui sunku yra įsigyti. O kad Politinis Išdas literatūros platiniu užsiimtu, tai jau prieš Sandaros Seimą, ankščiau buvo balsų, ir taipgi Seime buvo įešimų ir rodos Seimas tai priėmė ir paliko šį darbą Politinio Išdu valdybai. Su norais ir pasištentimu dirbant viską galima padaryti. Šiuo reikalu butų gera daugiau nuomonų išgirsti.

— Vincinūas.

Sir Austen Chamberlain Pritaria Egipto Politikai.

Buvęs užsienij reikalų ministris Sir Austen Chamberlain, kuris dabar svečiuojasi Airijoj pareiškė, kad jis pritaria MacDonaldo politikai link Egipto. MacDonaldas yra pažadėjęs duoti Egiptui daugiau laisvės ir priimti Tautų Lygon.

— Vincinūas.

Sir Austen Chamberlain Pritaria Egipto Politikai.

Buvęs užsienij reikalų ministris Sir Austen Chamberlain, kuris dabar svečiuojasi Airijoj pareiškė, kad jis pritaria MacDonaldo politikai link Egipto. MacDonaldas yra pažadėjęs duoti Egiptui daugiau laisvės ir priimti Tautų Lygon.

Mūsu Senoves Instrumentai

Mikas Petrauskas. Mūsų Senovės Instrumentai.

Pas mus, Lietuvoje buvo daug instrumentų, gal dar kai kur ir dabar yra koks nors, senesnis pavidalo, bet aš tik šitokios rūšies pastebėjau. Skudučius, vamzdį, želeiką — sopolką, ragelį, trimitą, kulinę ir kankles. Taigi tuos visus augščiau paminėtus instrumentus galima priskirti prie senesnio pavidalo instrumentų.

Skudučiai.

Skudučiai, tai greičiausiai moterų insturmentai, nes kiek teko patirti, moters visuomet skudučiuodavo. Gal tai delto, kad medžiagą gauti tam instrumentui buvo kolengviausias, nors padirbti, t. y. suderinti, reikia jau nemažo sugebumo. Dar ir šiandien skudučiuoja dar Ežerėnų, pav. Obelių par., Pakriaičių kaimė.

Skudučius daroma iš builio. Builio tutis kulneliuose, taigi buili nupiaunama taip, kad tuties tik vienas galas atdaras. Tutis buna įvairaus ilgumo. Skudučiuodavo vienu kartu kelios moterys — dvi, trys, keturios ir kiekviena turėdavo prie lūpų dar po vieną, dvi ar tris builio tutis, t. y. skudučius. Skudučius kad ir iš builio, vienok laikydavo paguodoje, ne jų suderinti buvo sunku ir reikėjo turėti gerą girsle ir tam tikrus sugebumus. Kadangi melodija buna iš kelių balsų, tai tutys bet skudučiai tenka daryti įvairaus balso aukštumo, kurias įvairiais budais balsu aukštumo, kurias įvairiais budais drožia ir trumpina pakol nesuderina. Trumpina tutį, kad išgauti aukštesnį balsą; jeigu balsas buna truputį jau aukštas, tuomet griežia vidų tuties iš atviro galo, kad jį pažemintu. Be pagadinimų ir gi neapsieita. Ilgesnė ir storesnė tutis duoda žemesnį bei storesnį balsą, trumpesnė ir plonesnė, duoda augštesnį ir plonesnį balsą. Skudučiai tai bus fletos Pana protėviai, kurią dabar vartoja italai, rumunai ir kiti, tik tutys esti neatskirai, bet sudėtos vienon vieton ir vienas žmogus, vedžioda mas įstrižai lūpų, pučią atvirąjį galan; antrieji galai užkimšti. Pana fleita ne iš builio, bet tutis daryta iš kieto medžio sulabai plonomis sienelėmis; tutis irgi įvairaus ilgio ir storio. Tas pats instrumentas yra vartojamas naminiame orkestre.

Vamzdis.

Pirmų pirmiausiai vamzdį darė iš žilvičio, gluosnio ar kitokio medžio žievės, kurio žievė turi užtektinai tamprumo ir duodasi numaut nuo savojo stiebo. Vamzdis tai augštesnio laipsnio instrumentas ir padirbti šitą instrumentą reikėjo daugiau sugebumo. Vamzdį dirba šitai numauna nuo medžio žievė — 19

numautą žievė yra tai pati tutis, bet jau viename gale išpaua skylutė ir užkiša tą galą medeliu, tik ne visai, bet palieka plyšį oro praėjimui iki tai prapliautai skylutei. Prapliaunamoji skylutė esti ilgio vieno trečdallo tuties skersiauo — diametro, o pločio beveik pusė skersiauo. Prapliautame plyšyje, kuomet iš galo pučiama, pasidaro švilpimas. Jeigu tutis buva išvilpimas, tai duoda daug balso ilgesnė, tai duoda daug balso silpnė 1, 8, 3, 5, gal ir daugiau; jeigu trumpesnė 1, 5, 8. No-

rint išgauti daugiau balsų, reikia antrą galą, kuris yra atviras, uždėti pirštu; tąsyk gaunama dar kokį vieną, kitą naują balsą; taigi uždėdant ir atkeliant pirštą galima iššvilpti įvairesnę melodiją.

Tokiu pat budu padaromas vamzdis, bet jau liemenyje su keliomis skylutėmis, kurias uždarant ar atidarant pirštais, pavieniui ar kitaip įvairiuojant, gaunama dar įvairesnė melodija.

Dar tobulesnį vamzdžio pavidalą darė iš medžio. Jaunai pušeli, nupioję dalį iš viršaus tuojaus po išsikerojimo šakelių, o žemiau, tame pačiame tarpe, prieš šakelių išsikerojimą apipiaudavo gražiai balaną nepaliesdami to medelio šerdies, nusukdami nuo šerdies balaną, gaudavo tokiu budu stiprią ir gerą tutį. Tokį vamzdį įsitaisydavo geriau ir dirbdavo su atyda, nes jis patekdavo jau ilgam laikui kadangi tokios tuties sienos užtektinai buna stiprios. Toks vamzdis turėdavo šešias, septynias pirštams skylutes, kurias irgi uždengiant ar atidarant pirštais išgudavo daug įvairių balsų. Tokiu vamzdiu žaidavo per kuopas — taip sako švenčionis, nes tuo laiku keliama piemeniški puota — Vilniaus gub., apie Kiezius — Ceikiniai, Melegienus ir Palušę. Tokią pat puotą keliama apie Sekmines ir šeiminkai tąsyk duoda piemeniška pasilinksminti iki sočiai. Piemenys kepa patienes ir geria alų, o paskui pasivalge, šoka, pučia vamzdžius, želeikas, o kitas net kulinę maigo ar smuiką čirpiną.

Dr. J. Šliupo Kaltinimas Katalikų Bažnyčiai.

Dr. J. Šliupas matyt nesustoja kovojęs už savo idėjas. Neseniai išleido knygą, pavadinę: "Jėzus Kristus ir Šventoji Romos Inkvizicija". Čia jis patiekia istorinį vaizdą apie bažnyčios politiką viduramžiuose ir įžangoje pasako, ką veikia dabar ji Lietuvoje. Amerikos lietuviams gal tas atrodys keistu, bet žemiau paduotai ištraukai vargiai ar galime netikėti: Dr. J. Šliupas sako:

"Klerikalizmo pataikumai, kunigų globojamieji, jiems ištikimi inteligentai vien tik šiltomis vietomis susirupinę klastų pridirba valdžiai, storžeiviškai atsineša į liaudį, nesidomi šalies ateitimi, ir pasirenge pataranuti jeil — kokioms kunigų užmačioms. Jau dabar reformatai skundžiasi, katalikų kunigų įskundimais, o Maž. Lietuvos protestonai susirupinę, kad juos sukatalikins; juk ilgaksverniai mėgstas paroduoti Klaipėdoje! Čia paskyrė komisarą, kad protestonus atskyrus nuo karaliaučiaus ir Berlyno, bet niekas neskiria komisaro Kaune, kad Lietuvą atskyrus nuo viešpatavimo Papos. Taipgi laisvamanių teisės valstybėje nėra pripažintos, ir civilinės metrikacijos Lietuvoje reikalaui taip — pat nėra sutvarkyti; nėra tai krislas kunigų akyse. Gali pasikartoti religišku įsitikinimų persekiojimo ir inkvizicijos laikai; neužtenka rankus di Franko ir Kaz. Lysčynskio kankinių.

Grijtame į praeitį, kur klerikalizmas viešpatavo su liaudies baudžiava, su plėšikais ir la vyskupais Masalskis Vilniuj, su pardavikais a la kun. Medeška, Koptucevičius ir kitu...

Ar apsisergėsime, ar pasimokinsime ateitįs parodys..."

Ivairios Žinios

Kaip Gyvena Afrikos Karaliaus.

Penkiosdešimt metų atgal, kuomet pirmą kartą buvo aplankytos kaikurios Afrikos sritis, daug kalbėdamas apie žiaurumus ir turtingumą vietinių valdovų.

Dabar jeigu aplankysit tokį Kampalą "karalių", jausitės kaip ir Chicagoj ar Bostone. Paprašys atsigerit arbatos su valgyt piragaitių, atsigerit šokoladą, o gal ir vyno. Moderninė civilizacija taip greit plečiasi, kad ir laukinių žmonių gyvenimas neišlaiko savo senovinių papročių.

Bet viena išimtis. Tai Ruandos valstybė tarp Ugandos ir Tanganyika. Ji turi porą milijonų gyventojų ir jos karaliaus gyvena taip kaip ir jo protėviai. Ši šalis yra Belgų prižiurima ir baltieji žmonės retai kada teatsilanko.

Vietiniai žmonės yra sveetingi. Jie turi daug gyvulių ir šiaip visokio turto ir jeigu tą galėtų atgabenti Amerikon — būtų vieni turtingiausių. Bet jie to ne trokšta. Išikandę pypkę, spalvuotą kaip laumės juosta, apsirodę jie klajoja be jokio tikslo. Patsai karaliaus yra milžinas — septynių pėdų. Jo išvaizda nėra patraukianti; dantys išlindę ir vos gali matyti. Sakoma, kad jo įsakymu daugelį žmonių nukirsta elgtis su savo pavaldiniais kaip man patinka?

Karaliaus rumus sudaro kelios stubelės nupintos iš šakų. Aplinkui jų stovi aukštos tvoros su siaurais vartais. Prie dvaro yra nemažai šo-

nekoma! Lošia biliardą, mokina šokių, sako prakalbas, dirba kaip inžinierius... Ypač jis buna naudingas kai pavadoja pv. tarnaitę.

Automatiškas žmogus vis tobulinama, kad jis galėtų reatas panašaus yra Berlyne. Čia aguoti ne tik žmogaus balsui, bet ir šviesai. Jau adbar šis vienas inžinierius virš savo garažo vartų patalpino tam tikros konstrukcijos aparatą. Grįždamas autu namo kelius kart trimituoja ir reflektoriais paleidžia šviesą, tada garažo vartai patys atsirado, tarytum "Tukstantis ir vienoje naktyje" pasakiškas Sezamas atsiliepus Ali Babos balsui...

Mechaniškas Žmogus.

Prieš keliolika dienų viso pasaulio spaudoj pasirodė tokio turinio žinutė: "Mechaniškas žmogus Paryžiaus gatvėse." Pirmą kartą pasaulio istorijoje prieš kelias dienas vienoje Paryžiaus gatvėje pasirodė "mechaniškas žmogus". Jį paleido gatvėse viena firma reklamų dalinimui. "Robotas" savo pareigą atliko stebėtinai gerai!

Taigi viduramžio išradėjų svajonės išsipildė. Šiandien jau turime mechanišką žmogų, kursorius mums dirba ir klauso, tarytum vergas, kiekvieno savo pono įsakymo. Turime jau amerikietį "Televox'ą" ir anglą "Robotą". Ne būtų nieko stebėtina, jeigu tvirtintumėm, kad atsižvelgiant į tokių "žmonių" didelį poreikavimą, už kokių 20 ar 30 metų jų skaičius pasieks gyvenančio žemėje žmonių skaičių. Tai ne jokių burtininkų darbas, bet technikų ir inžinierių, kurių pavardes žino visas pasaulis.

Butent: anglų inžinierius Richardas'as sukonstruavo tą "Robotą". Dabar be "Roboto" neapsieis joks didžiulis pasaulio viešbutis. Paspaudus tik sagutę jis nurodo viešbutiui, istaigų ir vietų, apžiūrėti vertų, adresus.

Inžinierius amerikietis Wensley yra "Televox'o" tėvu. Kogi tas automatiškas žmogus

naktį ir įkrięs su visais arkliais. Nuo to laiko žmonės tą versmę pradėjo vadinti Šešiasirgę. Kalnas ligi Didžiojo karo buvo apleistas. Per karą netoliese buvo frontas ir vokiečiams užėmus Lietuvą kalnas buvo sutvarkytas ir ant jo palaidota 45 žuvę rusų kariai; ant kapų pastatyta labai daug kryželių. Bet dabar jau kalnas vėl pradeda skursti, ir niekas jo neprižiuri, nors tai graži apylinkės vieta.

—P. Staniulis.

Pavogti Austrų Ciecoriaus Turtai Rasti Afrikoje.

BUDAPESTAS. — Dveji metai Vienoje buvo pavogti "Hapsburgų turtai" kuriuos sudarė vengrų karuna ir deimantai. Pasirodo, jog tas viskas atsidūrė prancuzų Marokoj. Policija stengias su-sekti kaip tai įvyko.

Tulas italijonas atnešė miltas brangenybes žydų krautuven ir pasiūlė pirkti. Zydas tuomet pranešė policijai, kuri italą ir sulaukė.

Daugiau Šviesos Apie Sumerijos Kulturą.

Buvo manoma, kad Mesopotamijos miestas Kish pastatytas tuojau po didžiojo tvanos, užrašytas biblijoj. Ir čia atrodė, bus prasidėjus seniausią pasaulio civilizaciją. Bet Field muziejaus ir Oksfordo mokslinės ekspedicijos surado, kad tasai miestas yra statytas daug ankščiau ir kad ji sunaikino ne kas kitas, kaip tvanas, kurs pasak mokslininkų įvyko apie 3400 prieš Kristų.

Siuose metuose buvo atkasti du senovės Sumerijos miestai, kuriuose rasta daug tvanos pėdsakų. Matyt biblijos pasakojimas yra šiūom tuom delė versmė; ponas važiaavęs

Kaip Bronšteinas Virto Trockiu.

Austrijos laikraščiai spausdina Trockio memuarus. Šiuose memuaruose Trockis pasakoja koku būdu jis iš Bronšteino virto "Trockiu". Bėgdamas iš Sibiro, į kurį jis buvo ištremtas caro laikais. Trockis gavęs padirbtą pasą su pavardę "Trockis." Nuo to laiko jis ir nešiojās tą savo pagarsėjusią visame pasaulyje pavardę.

Slapta Diplomacija Karo Metu.

Kaip but atrodę pasaulis, jei nebutų įvykus Rusijoj revoliucija, galima suprasti iš neseniai paskelbtų dokumentų. Rusija, Anglija, Prancuzija rengs pasisavinti savo priešų žemes, o apie laisvę pavergtoms tautoms nesigirdėjo nieko.

Slaptųjų dokumentų tarpe randame sutartį kovo mėn. 1915 metais tarp Rusijos ir Prancuzijos. Jų pasakytą, kad užsibaigus karui rusai turės gauti turkų sostinę Konstantinopolį ir šiaurą tarp Juodosios ir Viduržemio jūrų.

Kiek vėliau Londone susirinko keturių valstybių atstovai ir nutarė, kad austrų ir turkų žemės atiduoti italams. 1916 metais beveik pusė Vengrijos prižadėta Rumunijai.

Santarvininkai norėjo, kad Kinai paskelbtų karą vokiečiams. Jiems taigi buvo prižadėta patenkinti kaikurie Kinijos reikalavimai. Tačiau

kuomet pasibaigė karas, kinai ne-tik nieko negavo, bet dargi turėjo pripažinti Japonams Shantung.

Sios konferencijos slaptos sutartys turėjo nemažai svarbos karo metu ir taikos konferencijoj. Vilsono 14 punktu nuėjo niekais. Jei ne per-versmas Rusijoj Lietuva dar tebebutų caro globoj.

Kaip Atrodyt Žemė Nuo Mėnulio?

Visam pasaulyj yra tiek daug observatorijų ir astronomų, kad rodos, viskas svarbesnio jau surasta. Tiesa ačiū įvairiems instrumentams daugelis dalykų yra žinoma. Bet kartais ir su menkesniais įrankiais arba neapginkluota akim galima dar šis tas naujo pastebėti.

Strasburgo observatorijos mokslininkas, prancuzas Danjon pasigamino savotišką instrumentą išmieruoti saulės spindėjimą. Jis surado, kad žemė atmuša pusę šviesos ir jos spindėjimas maždaug tris kartus didesnis už mėnulio.

Taigi stovėdami ant mėnulio mes matytumėm žemę kaip po didelį, skaiščiai žibantį kamuolį.

Sukilimas Persijoj Paglemžtas.

Washingtonė gauta žinių, kad sukilimas pietinėj Persijos dalyje galutinai likviduotas ir karingiausios giminės pasidavė valdžios malonei.

Muzika Viduramžiuose.

Muzika kaipo meno šaka retai tebuvo minima viduramžiuose. Nelaimė mokslininkai neįstengė dar aiškiai pasakyti, kad dėjos tokioj Bizantijoj arba kitose šalyse. Yra žinoma, kad muzika lošė svarbią rolę kariškuose paraduose ir karaliaus palociaus ceremonijose.

Kuomet tik Bizantijos cecorius apleisdamas Didįjį Palocį, visada grodavo triubų ir barabanų orkestra. Kareiviai eidavo į mušį lydimi fleitų, įsakymai buvo duodami triubų garsais. Mechaniški vargonai buvo įtaisyti cecoriėnės pirtyj, o auksiniai vargonai sosto kambaryje, kur budavo priimami svetimų šalių atstovai.

Dvasiškių, muzikos liekanos yra skaitlingos, bet užsilikę rankraščiai gana sunku skaityti. Jie, matyt, suteikė pamatą dabartinei rusų bažnyčios muzikai ir įkvėpė dvasių daugeliui naujos gadinės kompozicijų.

Anglų Ekspediciją Pietinį Poliu.

Pradžioj šio mėnesio Londoną apleido Sir Douglas Mawson ekspedicija į pietinį polių. Ji sustos Cardiffe, pasiims daugiau anglių ir plauks į Cape Town, pietų Afriką, paimti keletą kitų ekspedicijos narių.

Ramova Teatras

35-ta ir Halsted Gatves

Halsted Gatvės Pasididžiavimas

ATIDARO SAVO DURIS PUBLIKAI

SEREDOJ

Rug-August 21 19
29

SU PUIKIU PROGRAMU; puiki tvarka bus palaikyta; kuri visuomet užganėdins atsilankiusius.

Geriausis itaisymai yra sudėti (Western Electric Kompanijos), kad užtikrinus aiškia kalbą, dainavimą ir šiaip muzikališkus programas.

Geriausis krutamieji paveikslai iš žinomiausių kompanijų bus galima matyti Ramova Teatre.

Ateikite ir stebėkitės gražia ispanų atmosfera.
Įžanga kainos bus pastovios:

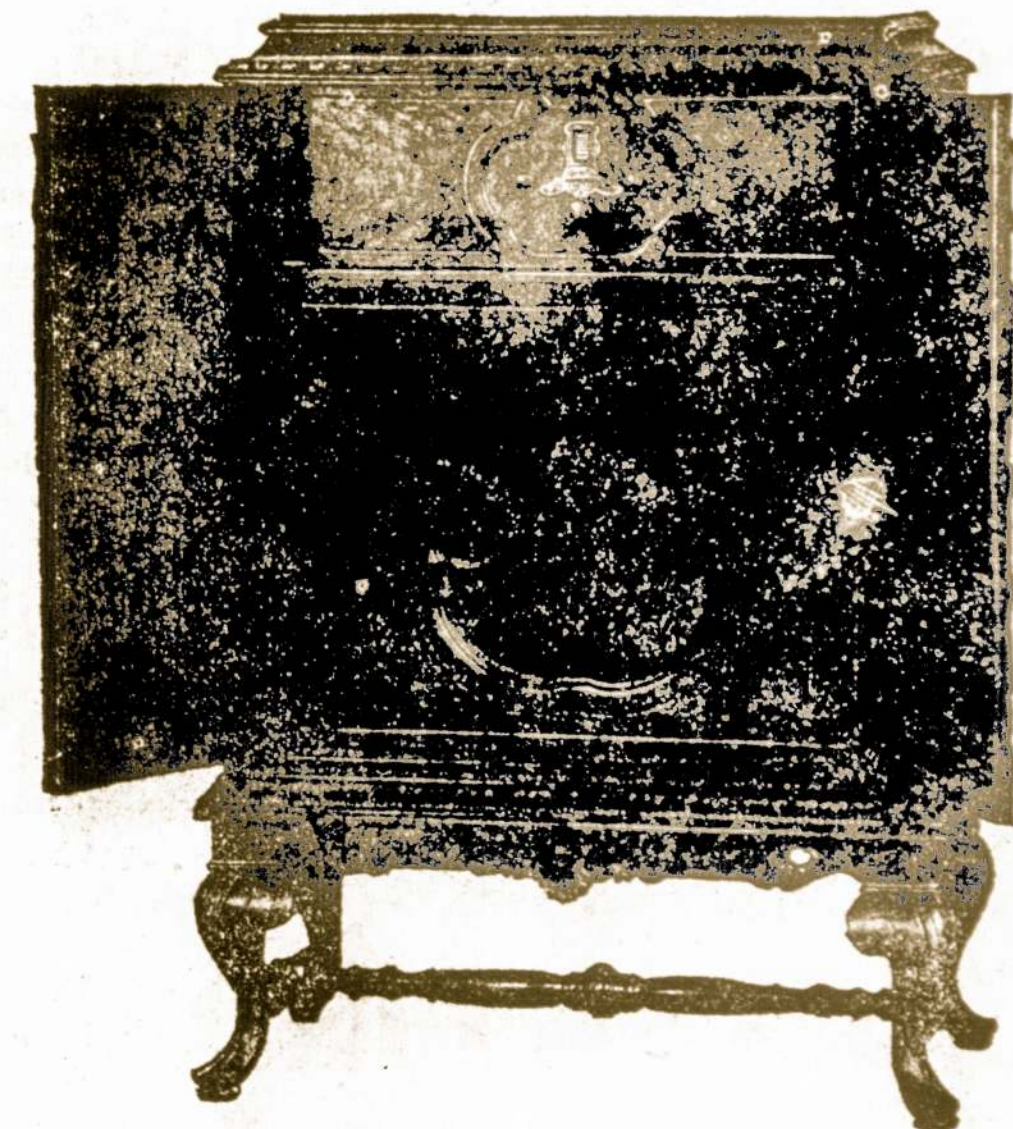
PO PIETU: Suaugusiems — 25c., vaikams — 10c.

VAKARAI, NEDELIO MIS ir ŠVENTEMIS: Suaugusiems — 35c., vaikams — 15c.

Ar Turite-- Radio? Piana?

Geriausius ir Gražiausius Radio su VISAI MAŽU ĮMOKĖJIMU galite tuojau įsigyti.

PIGIAUSIOS KAINOS
DUBALTAVA GARANTIJA

Pirm negu pirksite, galite išbandyti mūsų RĀDIO savo namuose.

PAS BUDRIKĄ YRA IŠ KO PASIRINKTI MAJESTIC, ZENITH, EARL, PHILCO, COLUMBIA, STEINITE, RCA RADIOLA, ATWATER KENT, SPARTON, SENORA, VICTOR ir BRUNSWICK

Atsilankykite ypatingai arba telefonuokite Boulevard 4705

Jos. F. BUDRIK INC
3417-21 S. Halsted S.

Krautuvė Atidara Vakara is iki 9 val.

KORESPONDENCIJOS

WESTVILLE, ILL.

Lietuvių miestelis.

Tai vienatinis Suvienytose Valstijose miestelis, kurs randasi lietuvių rankose. Miesto majoras, teisėjas, policijos viršininkas ir policistai yra lietuviai. Todel čia ir mūsų kalba stovi pirmoj vietoj po anglų. Iš visų gyventojų, kurių yra 8,000 didžiama lietuvių. Jie turi dvi lietuviškas parapijas, viena tautiška — švento Kryžiaus; antra — švento Petro priklausoma Romai. Tautiška parapija gerai gyvuoja, nes turi labai gabų kleboną kun. Mikalauską, kuris labai malonus ir geras lietuvis. Jis dabar jau baigia gražinti švento Kryžiaus bažnyčią. Parapijos tvarka gera. Žmonės pilni energijos, tik truputi suvirginti, nes didžiama darbininkų dirba anglų kasylose tik po 3 dienas į savaitę. Westville jaunumėnė neturi darbų, nes jaunam žmogui kasyklų darbas yra per sunkus. Tik mergaitės randa lengvesnio darbo išdirbinėti "overalls."

Dauguma lietuvių įsigijo savo namus ir žemės plotus, augina paukščius, turi sodus ir t. t. Bolševikų čia nesimato; visi geri lietuviai. SLA kp. gerai gyvuoja ir žmonės skaito tautiškus laikraščius. Tik neseniai čia buvo nelalonas atsitikimas. Senas lietuvis 70 metų turėjo minkštų gėrimų krautuvę. Nežinoma už kokių priežasčių jis liko piktadarių nušautas. Į jį buvo paleistos dvi kulkos.

Dabar jau į daugelį namų vedamas vanduo iš Danville ežero. Lietuviška valdžia rupinasi gyvenotį gerove ir jį turi pilną pastikėjimą.

— S. K. Grišius.

WORCESTER, MASS.

Š. K. Draugystė rengia labai smagų pikniką rugsėjo mėnesio 1 dieną ant Gedimino kalno. Taigi nepamirškite atsilankyti visi — moterys ir vyrai; jauni ir seni. Bukite visi.

— G.

HARTFORD, MASS.

Didelės audros.

Pradžioj šio mėnesio čia prašvilpė smarki audra, kokios dar Hartforde nėra buvę žmonių atminty. Nuostolių padaryta už \$200,000.00 Daugelis tabakos laukų sunaikinta visai, gatvės užtvino, namai suardyti. Ims nemažai laiko kol viskas bus įstatyta į normales vėzes.

— Koresp.

SCRANTON, PA.

Scrantonio miestas stovi iš abiejų pusių apsuptas aukštais kalnais beveik siekiančiais debesimis. Yra labai pagarsėjęs anglų kasyklomis ir kitokiomis išdirbystėmis. Per miestą čiaurveną nedidelis upelis vadinamas Lackawanna river. Taipgi yra pagarsėjęs elektros apšvietimu. Philadelphia yra gana atsižymėjęs ir senas miestas, man teko ten gyventi ir vaikščioti po jį tai nėra pusė nėra taip apšviestas elektrika kaip Scranton. Jau suėjo 42 metai kaip po Scrantoną bėgioja elektriku varomi gatvekariai, o Philadelphiajį traukia arkliai tuom laiku. Kaip Philadelphiajį didžiausia gatvė apšviesta, tai Scrantonio mažiausia. O kaip puikiai yra apšviesta No. Main Avenue, lempa prie lempos

vienoj ir kitoj pusėj, kad galima laikraščius skaityti. Yra trys Lietuvių bažnyčios dvi Romos, o trečia Tautiška. Tautiškoj Bažnyčioj šiūom laikui yra trys lietuviai kunigai. Turi nusipirkę didelę ukę su prieglaudoms namu del senelių negalinėjų sunkų darbą dirbti. Taipgi turi įsitaisę gražias kapines ant aukšto kalnelio su Gedimino parku. Pas mus dabar klebonauja kun. Kl. Sinkevičius, yra populiariskas ir inteligentiškas žmogus.

— J. Petrikys.

RACINE, WIS.

Susirinkimas.

SLA. 100 kuopos buvo susirinkimas rugpiučio 4 dieną 2 val. po pietų Union Hall Svarbiausia šios kuopos darbuotė yra organizavimas atskiros jaunuolių kuopos. Iš organizatoriaus pranešimo girdejos linksmy žinių; visur randa pritarimo ir tikisi šį mėnesį sutverti jaunuolių kuopą.

Svarbus piknikas.

Noriu atkreipti atydą lietuvių tą suruoštą pikniką SLA 100 kuopos, kuris įvyko rugpiučio 11 d. Namakogan Parke, kitą sykį ta vieta buvo vadinama Root River Park. Ji randasi prie Highway 15. Šiame piknike griežė Vestuvių Orkestra, kuri linksmino susirinkusią publiką. Taipgi turėjome ir kitokių užsiėmimų.

Du piknikai.

Rugpiučio 4 dieną Midway Parke buvo Lietuvos Vyčių Kenosha, Milwaukee bendras piknikas.

Namakogan Parke Lietuvos Brolių ir Seserų Choro piknikas. Choras dainavo dvi dainas: "Paukšeliai" ir "Kur Tėvynė čia Gražu". Buvo

garsinta kad ir Nash dirbtuvo. Darbavosi suruošimui Antanas Masilionis ir Pr. Stepovės choras dainuos, bet nebunaitis. Liko nemažai pelno.

Sandariečių eilės didėja.

Senas Racino gyventojas ir visiems žinomas savininkas White Front Road House prie Highway 15, senas veikėjas Juozas Balčaitis įstojo į A. L. T. Sandaros 35 kuopą 1d. rugpiučio. Smagu mums sandariečiams tokį tvirtą lietuvių gera patrijotą turėti savo tarpe. Sandariečiai garsiai kalba apie busiantį Sandaros pikniką rugsėjo 8 dieną Justice Parke mano skaitlingai ir organizuotai važiuoti į svečius prie meilių chigaciečių. Mano imti busą, o jei ne busą, tai aeroplanais ar automobiliais vėks buriais į Chicago.

Jaunuolių Susirinkimas.

Rugpiučio 6 d. 8 valandą vakare 12th Street Hall buvo suauktas 100 kuopos organizatoriaus jaunuoliai del sudarymo atskiros jaunuolių kuopos. Pradžio padaryta — prisirašė virš 10 narių laikinai išrinkta pirmininku Helen Philips, raštinku Pranė Gibavičiūtė. Laukiama iš Centro valdybos reikalingų blankų. Kitas susirinkimas bus 21 dieną rugpiučio 8 valandą vakare 12th Street Hall.

Pakrypo.

Lietuvos Brolių ir Seserų Draugystės, jaunai susidaręs choras, kuris vos sudainuoja sunkiai dvi daineles, o jau drįso eiti į pagalbą pasižadėdamas dainuoti komunistujančiam aldišai, jų piknike. Komunitsams ne dainos svarbu, bet gauti svetimos draugijos vardas ir tuo budu garsintis o sutraukus publiką išnaudoti del revoliuciją keliančių pilvų.

Tokių Choro pakrypimų, rimtesni nariai pikninas ir sako nebeis daugiau dainuot. Keletas tą patį vakarą apledo choro susirinkimą. Jaunam chorui permatomas trumpas amželis.

Piknikas.

Rugpiučio 11 d. Namakogan Parke buvo 100 kuopos piknikas. Jaunuolių du jaukai: Racino ir Kenosha žaidė "indoor ball", laimėjo Kenosha jauktas. Raciniečiai mano atsiilyginti 18 d. rugpiučio Dailės Ratelio piknike, Jacobs Island. Kuopai piknikas advė virš \$30.00 pelno. Darbavosi J. Kapočius ir kiti. Buvo svečių iš Chicago. Simas Kapočius iš Milwaukee ir nemažai iš Kenosha.

Mirė.

Kazio ir Marės aMtulionių penkių metų dukrelė vardu Biruta: Po tonsulų operacijos, rugpiučio 10 d. mirė. Palaidota rugpiučio 13 d. Kalvarijos kapinėse. Tėvai neteko vienatinės dukrelės, labai nulludo. Gaila jaunutės augančios atžalėlės, kurią taip greitai pakirto mirtis.

— M. Kasparaitis.

Amerikos Katalikų Bažnyčios Prkalbos.

Seredoje Rugsėjo 21 d. Brighton lietuvių yra rengiamos didelės prakalbos su šokiais. Prakalbų programa prasidės 7:30 valandą vakare. Kalbės. Ark. S. A. Geniotis, kun. Picitelli, adv. p. Palmer, p. Bakševičius, p. Krausa ir kiti, Liberty Grove svetainėje, 4615 South Mozart Street, Chicago, Ill.

Brighton Parko lietuviai iškalno rengiasi prie minėtos pramogos, kad pasitikus Arkivyskupą Geniotį. Numato

ma, kad tokis iškilmingas pasirengimas iškels aukština daug prakilnių dalykų, kad mes lietuviai seniai jau pageidavome.

Aš ir gi ten busiu. — Rep.

DRAUGIJOS —
Ką veiksite rudens metu? Štai komedija

"DIVORSAS"
naujausia, linksmausia, lengvausia vaidinti. Kaina 50 c
"PALANGOS PONAITIS."
nauja, melodrama, lengviausia vaidinti. Kaina 50 centų
"DIRVA"
laisvų tautinių pažvalgų didelis savaitinis 8 pusl. laikraštis. Pasiziurejimas... Metams kaina \$2.00. Pusei metų \$1.00.

Adresuokit:

"DIRVA"

6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

LAIVAKORTĖS.

Keliaujantiems Lietuvon ar iš Lietuvos. Parupinama visi reikalingi dokumentai: pasai, vizos, sugrįžimui leidimai, atidėviti. Daroma legališki dokumentai: pa veidmai, igaliojimai, ir t. t. Teikiama teisingos informacijos visuose imigracijos bei pilietybės klausimuose.

JUZĖ RAUKTYTĖ

50 STERLING STREET
Worcester, Mass.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS

700 West Lombard Street
BALTIMORE MD.

Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calveit 5396

DETROIT, MICH.

ADV. J. P. UVICK

Dabar Naujame Ofise
2333 Barlum Tower

Kampas Bates & Cadillac Square
Valandos nuo 8:30 iki 5 po pietų
Panėd. ir Petn. iki 7:30 val. vak.

DR. TESSMER

DENTISTAS

306 Main St., Worcester, Mass.
2-ros lubos. Kalba lietuviškai.

Ofiso Tel. Park 3491

ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY

725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.

IGNAS J. BARKUS

101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Cedar 6771

LIETUVIŠKA

DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rūšių doną keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos
A. Duda ir V. Staliauskas
12 ASHMOND AVE.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čevėrykų

Krautuvė

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vino Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čevėrykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

Joseph J. Dirs

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

Teikiu patarnavimą laidotuvių ir išrendavojų automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimams.
Gyvenimo vieta
194 Millbury st. Tel. Cedar 4958
3rd Floor
Office Funeral Home,
212 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 2756

— Gali Tamsta prisiekti, kad kortomis nelošei?

Ketvirtas žydėlis buvo "chaidas" ir norėdamas išvengt melo, pasakė:

— Jei tie trys prisiekė, kad kortomis nelošė, tai su kuo gi aš galėjau lošti?

SPAUSDINAME

Visokius Spaudos Darbus
SANDAROJE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviška užėiga-valgykla.

CHARLE'S LUNCH

94 Millbury St.
Worcester, Mass.

Jono Makarevičiaus

419 Campbell Avenue
WEST HAVEN, CONN.
Telephone West 2765

Vasaros metu kuomet lietuviai tankiai lanko pajurio maudynes "Savin Rock" kviečiu tautiečius į mano valgyklą skaniai pavalgyti.

BROLIŲ KRUGELIŲ

Seniausia

MINKŠTŲ GERIMŲ

ISDIRBYSTĖ

Visoj Connecticut valstijoj. Pristatom visokius gerimus kur tik kas reikalauja. Tai: baliams, vestuvėms, krikštynoms ir tt. Reikale kreipkitės pas
BROOKLYN BOTTLING CO.
47 Drayer ave. Waterbury, Conn.
Telephone 1418

JOS. ZUROMSKIS

ELECTRICIAN

WIRING and REPAIRING

Motors—Fixtures—Water Pumps

Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

PRAN. J. BUBLYS

BOBBLIS

LIETUVIŠKAS ADVOKATAS

638 SLATER BLDG

Tel. Park 2939

Namai 51 Harlem Street

(Kampas Sterling St.)

Tel. Cedar 1768-M

WORCESTER

Tel. Park 4049

W. N. ESTABROOK

Zinomas Worcesterjy gelijų laidkytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių buketai, prieinamos kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius

340 HARDING ST.

WORCESTER, MASS.

Tel. Park 4156

Patarnauju laidotuvių ir išrendavojų automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4387

PETER BROTHERS

COAL, WOOD & LUMBER

Geras Patarnavimas

161 WASHINGTON STREET

WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DEDYNAS

96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

A. L. T. Sandaros 2-tro Ap.

IŠVAŽIAVIMAS

— ivyks —

Nedėlio, Rug.-Sept 1. d.

Prasidės 11 valandą ryte

LINDEN PARKE

UNION CITY, CONN.

Gerbiama Visuomene ir Naujosios Anglijos Lietuviai:—

Širdingai esate kviečiami skaitlingai atsilankyti ant šio didelio Conn. Valstijos Sandariečių 2-ro Apskričio išvažiavimo.

Tai pirmas bus Conn. Valstijoj toks idomus ir žingeidus išvažiavimas.

Dalyvaus iš Worcester, Mass. J. Dirvelio Kvartetas "MES KETURI". Loš visokias komedijas, dainuos, šoks ir taip bus visokių baiku ir pamarginimų.

Taipgi dainuos L. N. Varpo Choras po vadovyste p. J. Bružausko iš New Britain, Conn.; dainuos visokias tautiškas dainas ir publika bus pilnai užganėdinta.

Kviečia visus atsilankyti.

KOMISIJA.

Tarp Chicagos Lietuviu

LAIMEJO DOVANA

Ponas Julius Janeliunas Bridgeport Auto Sales savininkas pardavinėjimo Peerless automobilių konteste Cook apskrityje laimėjo antrą dovaną \$750.00 ir sidabrinę taure.

CICERO, ILL.

Musų judėjimas.

Panelė Ketvirtaitė ir mažas Lukštukas atrodo jau sveiki. Poni Makutienė kaip augsnė nėra kaip reikiant. Visi trys buvo operuojami "apendicitis." Juozas Vaitkus budamas tvirtu vyru už keturių savaitių po operacijos nuėjo darban. Tai tiek apie ligonius.

Sveikųjų tarpe viskas gerai. Ponas Kuzmickas — Ukteris naujam bizny. Darbu pilnai patenkintas, nes turi daugiau liuso laiko ir galės plačiau pasidaruoti lietuvių draugijose. Kareivių draugija auga sparčiai. SLA 301 kp. yra nauja. Kuzmickas ten finansų raštininkas. Vaikų draugijėlė "Aušrelė" po globa Draugystės Lietuvių Kareivių gerai gyvuoja. Vaikai myli Kuzmicką, o jis vaikus. O kur sutartis ten ir pasekmės.

Pereitą šešetadienio vakarą vietos italų republikonų kluvas surengė karnivalą ant 14 gatvės tarp 50 ct. ir 51 Ave. Vakaraš čia negalima nė važiuoti. Muzika groja, žmonių pilna — tikras kermošius. Nors čia lietuvių didelė didžiūma, bet to padaryti jie negali, nes nėra vienybės. Jei tarp mūsų būtų sutartis mes valdytumėm visą apielinkę. Dabar gi turime lenktis čekams ir kitiems.

Laikas, labai laikas organizuotai veikti ir apginti savus reikalus. O tas viskas galima atsiekti per organizacijas, kurių čia turime gyvą galybę politiškių ir kulturiškų. Kadaiše buvo daug kalbama apie 16-tos gatvės gelžkelio bėgius. Buvo atsiardęs vienas didvyris, kuris davė įvairių prizadėjimų: "Tik dėkite dolerius, o aš viską padarysiu". Ir taip jam įtikėjo, kaip kokiam šventajam, bet kaip tik doleriai, o prie to pradėta reikalauti atskaitos, tai didvyris dingo kaip kamparas. Tai gera lekcija lengvatikiams, su parėjūnais neturite jokių reikalų. Pas mumis yra prirasę, kas tik naujas tai ir geras, galingas.

Aišku visiems; žmogus nie-

ko neturintis, parėjūnas naujosi momentu. Tas pats buvo čia ir kitur. Tarpe žmonių sukelią neapykantą, pasižvejoja dolerių ir dingsta. O jus vietos gyventojai turite savo reikalus tvarkyti ir visus nemalonumus pernešti. Pradėtas darbas apie 16-tą gatvę Liet. Inmprovements Kliuboturėtų būti varomas toliaus. Antras svarbus reikalas sustabdymas naktims didelis bildešis dirbtuvių. Tam reikale renkama vietos piliečių peticijos. Tai pagirtinas darbas. Tas užmanymas yra visų naujai ir reikalauja daug energijos, organizatyvio veikimo ir daug lėšų!

Viskas galima, tik reikia noro.

— Korespondentas.

NORTH SIDE.

Ponai Galskiai apleido Chicago ir atsidurė toj vietoj kur p. Prusienė yra.

B. Jankauskas, Sandaros skaitytojas, taiso savo namą. Aš su savo sunum buvau jam talkoj. Prisiminus apie Sandaros pikniką, tai nusipirko 4 bilietus ir sakė, kad visi bus.

— N. S.

Marquette Park

Varduvės.

Liepos 31 d. 1929 metais ponų Balickų namuose, 1802 West 64th Street buvo surengtos varduvės sandarietei Onai Sandargienei. Buvo susirinkęs gražus būrelis sandariečių ir svečių. Poni P. Balickienė, sandariečių veikėja, paprašė svečius prie pietų, kurie buvo labai gardžiai prirengti. Buvo įteikta gražus gėlių bukietas ir maža dovanėlė p. Onai Sandargienei kaip varudvių dovanos. Kadangi varduvės buvo rengtos paminėti Oną, tai buvo susirinkę daugiausiai moterys. Taipgi buvo ir vyrų, butent adv. J. Bucinskas ir ponas J. Locaitis, bet kadangi jie turėjo ankščiau apleisti šį pokilį, tai likosi vienos moterys. Buvo kalbėta, juokauta. Vėliau ponai J. Gulbinienė, sandarietė, žinoma chicagiečiams lošeja, perskaitė atsisaukimą ponios F. Bortkevičienės delei sušelpimo politinių kalinių šeimų. Kadangi šitas atsisaukimas buvo, ypatingai prašė kad moterys daugiausiai atkreiptų dėmesį ir parinktų aukų arba surengtų tam tikslui keletą vakarėlių, buvo nutarta surengti rudenį keletą, bunco va-

karėlių. Bet kad šitos varduvės liktu mūsų neužmirštos tai tuojau šioj suiegoj sudėta aukų \$7.50. Butų gerai, kad ir kiti rengdami kokius nors vakarėlius prisimintų apie politinių kalinių šeimas ir kiek galėdami paaukautų, tam tikslui.

— Sandarietė.

Dr. S. Naikelis Atostogose.

Iš reporterio užrašų.

Sugrįžus Dr. Naikelii iš atostogų Chicagon, dabar norėčiau paskelbti keletą savo, kaip reporterio įspūdžių. Tas mūsų visuomenės veikėjas turėjo atostogas pilnas įvairių avantiurų, apie kurias visuomenė turėtų plačiau žinoti.

Daktaras Naikelis nuvyko Reinlandeiru be marškinių sagučių. Nuvykęs į Seroškos "kromą" sužinojo, kad tokio dalyko krautuvninkas neparlavęs per pusę metų.

Woodboro neturėjęs barberio per 500 metų. Sako jei nori skusties pas kitą, turi gauti leidimą. Daktaras esąs kai kada reikalingas. P-lei Seroškiutei apsigirus "measles" Dr. Naikelis pasiuntė ligoninėlę.

Šioj apielinkėj visos karvės turi varpelius išgąsdinimui uodų. Uodai subėga pas ukininkus ir neduoda piliečiams ramybės. Pigus cigarai juos šiaip taip išsklaido.

P-ni Bunginienė padaranti gardžius sūrius ir valgius. Dr. Naikelis paslūtė vieną tų surių p. Šolienai. Toji bijojo atidaryt dėžutę, nes manė kad tai čerepokai. Ir taip suris gulėjo porą dienų iki jaunas studentas Viktoras, p. Šolių sunus, neištyrė dalyko. Vyrai, tai vis vyrais ir buna.

DR. S. NAIKELIS,

kurio ofisas yra

3252 S. Halsted St.

Jau sugrįžo iš atostogų ir vėliai priiminėja ligonius.

Tel. Victory 2514

LENTOS IR IŠDIRBTAS MEDIS

Balsamo Vilnos — Celeteksas — Cedrinės Lentelės Išmušimui — Cedriniai Stulpai — Aržuolo ir Klevo Grindys — Stogams Dengti Medžiaga — Plater Boards, Tile Boards del toiletų, Wall Boards.

PUIKI MEDŽIAGA TINKAMOMIS KAINOMIS.

RITTENHOUSE and EMBREE CO.
35th Street and Racine Avenue.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE

Kurios Turtas virš \$1,000,000; narių 20,000

NUO SUSIORGANIZAVIMO IKI SIAM LAIKUI IŠMOKĖTA \$400,000.00 POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IŠMOKĖTA \$500,000.00

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visišariai gauna laikraštį "Tėvyne" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600, ir 1000. Pašalpos Skyriai — \$6,00, \$9,00 ir 12.00 į sąvairtę

Del platesnių informacijų kreipkitės žiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
807 W. 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Tai pačiai p. Šolienai Dr. Naikelis atsiuntė pirmą savo artistinį kurinį nupieštą — uodą. Pasikvietus porą merginų ir dženitorių, pripažino, kad kurinys, kaip ir Dr. Graičiuno parašyta "Musė" yra originalus dalykas.

Atvažiuojančias traukiniu į Woodborow chicagiečių "lėdes" pasitinka burys karvių, kurios nori sužinoti kas dedasi dideliame mieste madų srity.

Vertas taipgi priminti incidentas su "bathing suit". Dr. Naikelis atsivežė iš Chicagos plaukiojimo drabužius. Pasirodė, kad jiems siulė buvo pairus. Todėl reikėjo pirkti kitą.

Tuom tarpu vienas asmuo sumanė pasiskolinti tą seną atliekamą siutą. Nieko nelaukdamas užsilviko ir išėjo. Maudynėse žmogus susigriebė, kad ne viskas tvarkoj.

Atostogose.

Dr. C. Z. Vezelis.

Dr. C. Z. Vezelis, kurio ofisas yra 4645 South Ashland Avenue, su šeimyna išvažiavo atostogoms. Savo vietoj palieka Dr. A. P. Gurskį. Dr. Vezelis sugrįž už poros savaitių.

P-nas J. Hebel su žmona ir dukterimi, 2750 West 39th Place išvyko šešioms savaitėms į Kaliforniją.

Poni S. Kondrotienė, kuri turi didelę čeverykų krautuvę Brighton Parko apielinkėj, 4341 Archer Avenue, dabartiniu laiku atostogauja pas p. F. Rapsius, McNaughton, Wis. Čia ji mano praleisti porą savaitių.

TOWN OF LAKE.

Valo apielinkė.

Paskutiniu laiku šioj apie-

linkėj buvo privisę tiek "bomelių", kad vakarais nesaugu buvo pasirodyti gatvėse. Nusiskundus gyventojams, policijos burys ir per treje-

ta dieny valė. Vienus gero-kai prikulė, kitus areštavo ir dabar kiek ramiau.

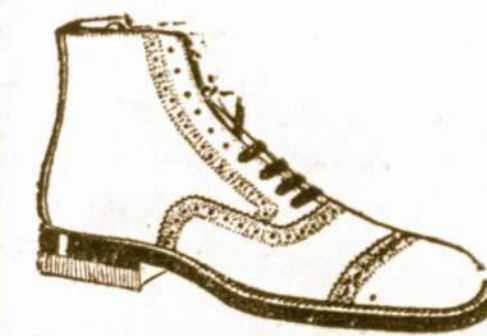
— Rep.

Universal Shoe Store

A. ZALESKI, Savininkas.
RYTOJAUS MADOS ŠIANDIEN
Batai Visiems

3265 South Halsted Street, Chicago.

Telefonas: Victory 6576

Universal Batų Krautuvė surengė savo 14 metų sukaktuvėms paminėti specialią batų išpardavimą nužemintomis kainomis. Taipgi bus duodama dovanai pora pančiakų kiekvienam perkantiems vyriškų ar moteriškų batus.

Pamatykite Save Krutamuose Paveikshuose
Imtuose Dabar ir 10 Metu Atgal

RAMOVA

Teatro Atidaryme

3518 So. Halsted St., Chicago, Ill

SEKMADIENI

Rugp.-August 18, 19

Tikietus bus galima gauti tą pačią dieną teatro rumuose (šale įėjimo) nuo 10 val. ryto. Tikietų kaina \$2.00 ir aukščiau.

GRAŽI, PILNA ĮVAIRUMO PROGRAMA:

Little Symphony Orchestra of Chicago
Howard Preston — Chicagos Operos Baritonas
Antanas Vanagaitis
Naujiųjų Pikniko — Gražuolių Kontesto Krut. Paveikslai
Vilnies Pikniko Krutamieji Paveikslai

Vitafonas — Movietonas
Specialiai Suorkestruotos Lietuvių Liaudies Damos, kurias grieš Simphonijos Orkestras
Krutamieji Paveikslai imti 1919 Metais — Lietuvių Laisvės Varpo Laikais

Programa prasidės lygiai 7:30 val. vak. NESIVELUOKITE.

34 Metų Patyrimas
Plaitų Išdirbystėje
\$25. SETAI DANTŲ \$9.
\$60.00 Plaitai \$30.00
\$45.00 Plaitai \$22.50
\$40.00 Plaitai \$20.00
\$30.00 Plaitai \$12.50
Crowns and Bridgework \$4.00
Lengvai Be Skausmo
Ištraukiami.

GAS X-RAY
Bostono Dentistų ofisai yra užlaikomi svariai ir teikiama geras, malonus ir skubus dantis ir slaugių — nusių patar navimas.

Atdara vakarais iki 9 vi
BOSTON DENTISTS
Main office — Morrison Hotel
11106 South Michigan Avenue
S. W. corner 111th Street.
Phone Pullman 8766
ROSELAND, ILL.

Chicagoje

Mano Patyrimas Pas Bolševikus.

Savo įspūdžius norėčiau parašyti i lietuvių laikraščius. Kaip čia gimusi lietuvių, nepažinau visokių srovių, o be to esu neseniai atvažiavęs iš Easton, Pa. Apsigyvenau Chicagoj pastebėjau, kad čia lietuvių yra daug daugiau negu kitose kolonijose.

Greit patekau į lietuvių politiką. Mane įtraukė į komunistų centrą ir į pirmo skaitytą raudondvario organą tą "Vilni". Kas jie yra neturėjau galimybės suprasti, nes maniau, kurie tik lietuviškai kalba, darbuojasi dėl savo tautos gerovės.

Bet apsirikau. Neuzilgo aš pastebėjau, kad ištikrųjų yra visai priešingai. Daugiausia jie kalba apie rusus, garbina Maskvos valdovus ir klaidingai vadinasi lietuviais. Apie jų lakraštį "Vilni" yra susipietę daugiausiai aprusėję Lenino garbintojai. Jų nuolatinė maldelė yra apie raudoną Rusiją. Lietuvaltėms, kurios gerbia savo tėvų kalbą tas atrodo labai keista. Aš supratau, kad man čia ne vieta.

Jų palaikomas choras.

Savo globoj bolševikai tufr "Kanklės" chorą. Jis susideda iš visokių politikierių ir jo dainos yra taipogi keistos. Nors jiems pasiseka privilioti vieną kitą lietuvių, bet jos ilgai neišbuva. Pasi-traukia, ir aš, manau esu gerai padariusi.

Rengimasis prie perversmo.

Gana anksti "Vilnies" vedėjai agitavo, kad Chicago lietuviai rengtųsi prie rugpjūčio 1 dienos demonstracijos, kuri busiganti jų šventė. Bet ištikrųjų jie norėjo įtraukti vietos lietuvių į kovą su policija. Jie norėjo užkariauti Union parką, negavę atsakančio leidimo. Iš to kilo susirėmimai. Du "Vilnies" narsuoliai gavo apkulti ir kalėjime pasėdėti. Man taipgi teko maįstytis žmonių tarpe, bet laimė nieko tokio neatstikto.

Ona Fabijonas,
2919 Emerald Av.

P. SARPALIAUS REKORDAI JAU CHICAGOJ.

Dešimts lietuviškų rekordų kuriuos prirengė p. P. Sarpalius, jau pasiekė Chicago ir juos galima gauti krautuvėse.

Iš Sandaros 100 Kuopos.

Praeitą antradienį turėjome mėnesinį susirinkimą p. Petraitienės namuose. Tarp kitų reikalų buvo skaityta raportas iš atsibuvusio pikniko, kuris įvyko Liepos 21 d. Marquette Parke. Iš raporto paaiškėjo, kad piknikas pavykęs visais atžvilgiais. Taipgi ir pelno nemažai paliko. Šiame piknike daugiausia pasidarbavo p-ni Kišonienė. Taipgi ji paaukavo savo rankų darbo puikų paveikslą, kuris buvo išleistas numeriais ir gauta nemažai pelno. Buvo duota piknike dovanos už įvairias žaismes. Dovanas suaukoko šie nariai: poni Milašienė saldinių dėžė, Bukauskas karolius ir kitus mažesnius dalykus. P. Mockienė, A. Navardauskaitė, V. Bigeliutė, Ferantienė, Petraitienė ir k. Komisija šio pikniko buvo ponis M. Kišonienė, V. Kišonis, V. Bigeliutė, A. Navardauskaitė ir P. Petraitienė.

Varde šimtinės kuopos taurių širdingai ačiū, visiems pasidarbavusiems surengime šio pikniko, taipgi ir visiems atsilankiusiems.

P. Petraitienė,
100 kp. pirmininkė.

NORTH SIDE.

Įvairios žinios.

Čia pasitaiko apkraustyti lietuvių namus. Taip atsitiko pas V. Kienauską ir kitus. Reikėtų apsaugoti.

Kriaučių 269 lokalo biznio agentas Kairys su savo šeima išvažiavo dviem savaitėms atostogų.

Poni L. Prusienė išvyko į Michigan valstiją, St. Joseph pas farmerį. Jų farma neto-

Ant Rendos

Transfer kampinis štoras Ant trijų kerčių karų linijos — Elston, Belmont ir California. Štoras randasi 3182 No. Elston Ave Labai gera ir patogi vieta drugštriui. Štoras 80 pėdų ilgio ir beismentas. Savininką galima matyti nuo 10 ryto iki 6 vakaro. Atsišaukite:

S. P. KAZWELL and CO.
2839 West 63rd Street
Telephone Republic 8899

TIVOLI RESTAURANT

Savininkai lietuviai, gamina tikrai skanius lietuviškus valgius. Atsilankykite ir persitikrinkite.

P. MALINAUSKAS, Sav.
4380 Archer Avenue
Brighton Building
CHICAGO, ILL.

JUSTICE PARK DARŽAS IR VALGYKLA

C. P. SUROMSKIS ir J. LEPPA Sav.
Archer and Kean Avenues.

Geriausia kepta vištiena ir kiti skaniausi valgiai. Puiki salė dėl šokių ir geriausia muzika. Gražūs daržas su mišku dėl piknikų. Visi įrengimai kuogeriausi. Prie gero kelio. Atsilankę praleisite laiką gana smagiai.

LOVEIKIS KVIETKININKAS

NUSKINTOS KVIETKOS
Pristatome į Visas Miesto Dalis
Vestuvėms, Bankietams ir
Pagrabams Vainikai.

3316 So. Halsted St., Phone Boulevard 7314

Ii nuo Bačiuno rezorto. Man irgi teko praleisti porą naktų ukiuose. F. Prusis su savo Buick pavažiavo. Farmos įrengtos ant bizniškų pamatų. Buvome užsukę taipgi ir pas P. Bačiuną.

Požėla Nugalėjo

Atviras kelias į pasaulio čempionus.

Vietiniai lietuviai sako, kad Požėla yra ištikro laimės vaikas. Jo nugalėjimas italų milžino Romano daug sunkenio už save, nustebeino visus ir įėjo Požėla į pirmutinę vietą, kandidatų tarpe, ristiku čempionus.

Universal Restaurant

Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st Street
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS, Sav.

Telephone Hemlock 0318

Kartanas Pharmacy

A. Kartanas, R. Ph.
Pilnai įrengta
Vaistinė.

2557 W. 69th Street
Corner Rockwell Street

Telephone Boulevard 7078

Jagiello Pharmacy

JOHN KAZLAUSKAS, Sav.

Pas mus galite gauti įvairių gyduolių ir visokių žolių ir šaknų.

4559 So. Hermitage Avenue

Reikalinga 100 Agentų.

Atsišaukite kuo greičiausia Turime labai gerą ir pelningą propoziciją. Kreipkitės nuo 10 iki 6 val. vakare.
S. P. KAZWELL and CO.
2839 West 63rd Street

Phone Grovehill 0264

Natali Zukauskas, D. N. NAPRAPATĖ

Laisniuota Akušėnė

Valandos nuo 1 iki 8 vak.
3215 West 64th Place
CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE

Statytojai Namų
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Prijam Senuš Namus i Maina
4405 So. Fairfield Avenue,
(buv. Frank Stasiulis)

Budavojame — Parduodame ir Mainome Namus ir Lotus Duodam Paskolas ant Pirmų ir Antrų Morgiečių gėromis sąlygomis, greitas parnavimas.

NOTARY PUBLIC
2505 West 63rd Street
Tel. Hemlock 0800.

Phone Yards 5423

J. W. ZACHAREWICZ

Real Estate, Insurance
and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Skaitykite ir Platinkite
SANDARA

Naujas Biznieriūs

Zinomas visiems p. L. Gelgaudas, Bridgeportietis, užsieda naują biznį 3552 Cottage Grove Avenue. Čia jis pardavinės lempas ir smuikas.

P-nas L. Gelgaudas išamato yra dailininkas, baigęs Petrapilio dailės mokyklą.

Paieškojimas.

Paieškau pusbrolių Kazi, miero ir Petro Čapų, kurie pa eina iš Krakų apskrities.

P. Čapas,
Mechanicsville, N. Y.
Box 192.

Graboriai

A. PETKUS.

Graborius ir Balsamuotojas. Mes suteikiame mardagų, ir draugišką patarnavimą. Patarnavimas visose Chicago dalyse ir priemiesčiuose. Grabai pigiai ne už 25.00.

OFISAS:

3238 South Halsted St.
Phone Victory 4088 — 4089
4424 So. Rockwell St.
Phone Virginia 1290

S. D. LACHAVICZ

Lietuvis Graborius ir Balsamuotojas.

Patarnauju laidotuvese kuopigrausia. Reikale medžiū atsišaukti, o mano darbu busite užgan-dinti.

2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

J. LULEVICIUS

Graborius ir Balsamuotojas
3103 S. Halsted St. Chicago.

Telephone Victory 1115

Grabų neišdirbėjų ir prie išdirbystės jų nepri-guliu, o vienok laiduju pigiau negu kitur. Reikale patys patirsite. Didelė koplyčia veitvai.

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS

Mūsų patarnavimas laidotuvese ir kitokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad neturime išlaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

Tel. Yards 1138

Stanley P. Mazeika

LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 Auburn Av. Chicago.

J. F. RADZIUS

Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje.

Laidotuvese patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todėl, kad jis priklauso prie grabų išdirbystės. Ofisas: 668 West 18th Street, Telephone Canal 6174
Skyrius: 3238 S. Halsted St., Telephone Victory 4088.

Phone Boulevard 5203

I. J. ZOLP Graborius

Privatiškas Ambulansas Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ar naktį

1646 West 46th Street
CHICAGO, ILL.

AUBURN AVE. GARAGE

Joseph Martinkus, Savininkas.
Atdaras dieną ir naktį Parendavoja automobilių, bams, krikštynoms ir vestuvėms
3315 Auburn Ave.,
Tel. Boulevard 0180

Kaunietis Ves Chicago Opera.

Rusų emigrantas Emil Cooper, kuris ilgą laiką gyveno Kaune ir darbavosi vietiniam teatre, dabar tapo pakviestas vadovauti Chicago operos orkestrai.

Emma Šemaitis Gabi Plaukikė ir Studentė.

Geriausia plaukikė iš visų Chicago moterų, jauna lietuviškaitė Emma Šemaitis yra taipgi pavyzdinga mokinė. Vietoj, kad praleisti vasarą atostogose ji lanko Englewood augstąją mokyklą.

Urba Flower Shoppe

Skintos Gėlės, Augalai Vestuvėms Bukietai. Specializuojam Laidotuvesm Gėlėmis
3324 So. Auburn Avenue.

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS

ADVOKATAS.
Ofisas vidurmiestyj Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.

77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Telefonas Hyde Park 3395

JOSEPH J. GRISH

ADVOKATAS
4631 S. Ashland Ave., 2nd
Telef. Boulevard 2800
Residencija
6515 So. Rockwell Street
Telef. Republic 9728

K. GUGIS

ADVOKATAS
Miesto Ofisas
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto ..

John Kuchinskas

Lietuvis Advokatas.
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt Street
Telefonas Canal 2552
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vakare, Seređoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak.

Phone Franklin 2460
Leonas S. Mikelonis
ADVOKATAS
10 South La Salle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 So. Halsted Street
Telephone Boulevard 8697

A. A. OLIS

ADVOKATAS
11 S. La Salle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331 — 0332
Val. nuo 9 ryto iki 6 v. v.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0662
7-9 val. vak. ap. t. Penedėlio ir Pėtnyčio.

Julius P. Waitches

LAWYER
52 East 107th Street
CHICAGO
Phone Pullman 5950

Lietuvių Radio Dirbtuvė

Išdirba aukščiausios rūšies radios. Mechanizmas pilnai garantuotas. Galima pagauti aiškiai toll-miausias stotis. Išvaizda jų artistiška. Klauskit pas radio pardavėjus, o jeigu jie neturi, tai kreipkitės pas mus.

B. & J. Electrical and Radio Engineering Laboratories, Inc.

6819 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Phone Hemlock 9149

DAKTARAI

Tel. Republic 2266 — Hemlock 2010

DR. K. DRANGELIS.

DENTISTAS
Valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakaro išskiriant Trečadienį
X-Ray Diagnosis Ultra-Violet Radiation Therapy
2417 West 63rd Street
(arti Western Avenue)

Tel. Brunswick 0624

DR. A. J. GUSSEN

LIETUVIS DENTISTAS
1579 Milwaukee Avenue.
Valandos: 9—12, 1—5, 6—8.30
Sekmadieniais pagal susitarimą.

Dr. A. J. Karalius

Gydytojas ir Chirurgas
3147 So. Halsted St.
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 dienos ir
nuo 2 iki 9 vakare.

Phone Hemlock 2061

DR. JOSEPH KELLA

DENTISTAS
Gas Extraction
6558 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėliomis nuo 9 iki 12.

DR. J. J. KOWARSKAS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: Kambarys 3.
2403 West 63rd Street
Telefonas: Prospect 1028
Namai ir Ofisas:
2359 South Leavitt Street,
Telefonas: Canal 2330
Ofiso valandos:
nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9.
Nedėliomis sulgy susitarimo.

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampus North Ave. ir Robey St.
Val.: 1—3 po pietų, 6—8 vak.
Tele. phone Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultr. violetinė šviesa ir diathermia

Tel. Hemlock 8151

DR. V. S. NARYAUCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2435 West 69th Street
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto;
Nuo 2 iki 5 po pietų
Nuo 6 iki 9 vakare.

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS
3243 So. Haisted Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

GARSINKITES SANDAROJE

Business Phone
Boulevard 0406

Res. Phone
Lafayette 9119

S. A. ZOLP

GENERAL CONTRACTOR
Business 3331 South Halsted Street
Residence 2906 W. 39th Place

Sandariečiai!

Duokit savo visus Spaudos Darbus SANDARAI

SANDARA PUBLISHING CO.

3331 So. Halsted Street Phone Boulevard 0406
373 Kensington Avenue Phone Pullman 0670

Parsiduoda Rubsiuvykla

Pelninga vieta geram kriauciui. Biznis išdirbtas per daug metų. Priežastis

Mes atliekame nuo viziti, nės korčiukės iki storiiausios knygos.

Graziai, Greitai ir Pigiai! Taipgi išdirbam visokios rūšies sieninius Kalendorius

pardavimo, esu priverstas išvažiuoti i kitą miestą.

Parduosiu pigiai kreipkitės 2506 West 59th Street